

Frančiškov prijatelj

3
2023

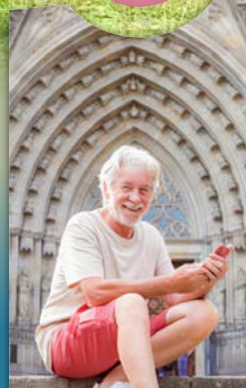
11

19

25

31

Vedrina

Vsebina

VSEBINA.....	2	Iz VODILA.....	20
Vedrina.....		Poslušati in odločati.....	
UVODNIK.....	3	MOZAIK.....	21
BOŽJA BESEDA.....	4	MOLITVENA NAVEZA.....	28
Vedrina Svetega Duha.....		BRAT KAPUCIN.....	29
OB IZVIRU.....	5	Brat Luis Dri.....	
Znamenje dobrega srca je veder obraz.....		DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA.....	31
OB SVETEM PISMU.....	6	Vedrina v harmoniji odnosov.....	
Vedrina tudi med oblaki.....		Iz FRANČIŠKOVH REVIJ.....	32
TEMA: VEDRINA.....	7	Iz KAPUCINSKEGA SVETA.....	34
Jezus nas kliče, bodimo njegove priče.....		POZITIVNO IN CELOSTNO O TELESNOSTI IN SPOLNOSTI.....	37
FRANČIŠEK IN KLARA VABITA.....	8	Veselje, ki ga dojemamo po telesu.....	
Narava je pokazala zobe, mi smo odprli srce.....		KNJIGA.....	39
ZNAMENJE ČASA.....	10	Ognjeno pleme – Pobeg.....	
Na koncu sveta, potem pa levo... ..		NOVI SVETNIKI.....	40
INTERVJU: BR. DOMINIK PAPEŽ.....	11	Lucien Botovasoa OFS.....	
Košutnikov turn (2133 m).....		FILM.....	42
BOŽJE STVARSTVO OKROG NAS.....	16	Indiana Jones in artefakt usode (2023).....	
POKLICAL SI ME.....	19	ALI VEŠ	42
Kdaj se boš odločil?.....		UJETO V OBJEKTIV.....	43

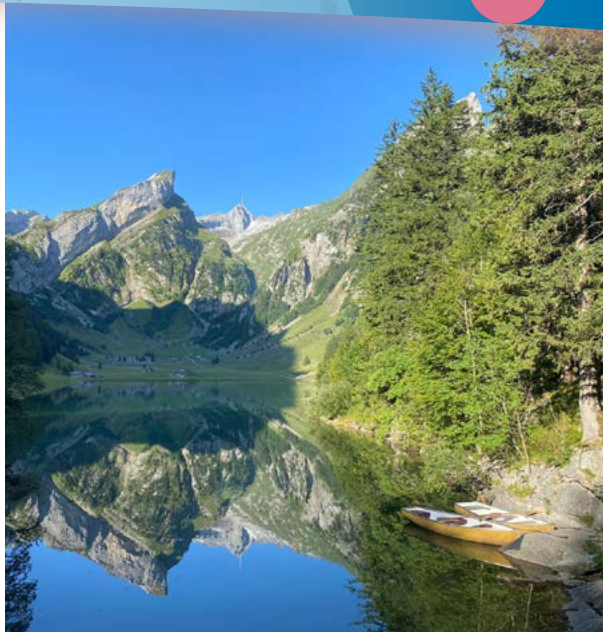

Frančiškov prijatelj • XXIX/3 (229) • 2023

Izhaja štirikrat na leto med šolskim letom • izdajajo bratje kapucini ter asiški romarji • urednik: br. Vlado Kolenko
 naslov uredništva: Frančiškov prijatelj, Mekinčeva 3, 1119 Ljubljana • elektronska pošta: franciskov.prijatelj@rkc.si
 revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki • grafična priprava: Salve, d.o.o., Ljubljana.

Vedrina

Ko sem šel v noviciat, me je v samostanu pričakal brat, ki je imel okrog 75 let. Ni bil iz prejšnje ampak še iz pred prejšnje generacije. Veder, vesel in nasmejan naju je dva novinca sprejel in začrtal naša vsakodnevna srečanja. Vzgojitelj z veliko začetnico. Kakšna vedrina in svežina je izžarevala iz tega človeka, ko so drugi njegovih let že stokalo, kako je življenje težko in mnogi bili že z eno nogo skoraj v grobu. Lahko rečem, da se ob nikomer nisem bolje počutil, kot ob njem, in da me nihče ni bolje razumel. Zdi se mi, da je bral moje misli, občutke in srce. Užival sem ob njem, ob njegovih besedah, polnih modrosti in življenjskih izkušenj. Ker je nekomu odgovoril, da on ne ve, kako se pride čez mejo v Italijo, da to mogoče vedo sestre, je bil obsojen na zapor in tudi na samico. Le ob teh besedah, kadar smo ga »sprovocirali«, da je o tem sploh govoril, se je ustavil in je vedrina iz njegovega obraza izginila. O tem ni mogel govoriti... Vedno je potem obrnil temo in vedrina je spet prišla na dan. Tu imata žogo in pojditu igrat košarko. Mladi se morate gibati... Čuj, čuj, sedaj je čas za branje, šport se je že končal. Ti komedija, zvečer ne bi šli spat, zjutraj pa bi spali. O ti zjak... To so bile značilne njegove besede, ko nas je vzdajal z vedrino in te besede bi pri nekomu pomenile, da se je strašno razjezil, zakričal, človeka odpisal. Ne, naš br. Avguštin je bil poosebljena vedrina. Vse do svojih 99 let življenja, ko ga je brat na veliki petek popoldne našel mrtvega na hodniku pred njegovo sobo, z razprostrtimi rokami kot Jezus na križu. Koliko vedrih stvari in spodbud je znal povedati, tudi takšnih, ki so mejile že na znanstveno fantastiko in smo jih vzeli z rezervo. In mu velikokrat pustili veselje, da

je stvari povedal večkrat. Želel je, da se tudi nas prime vedrina, ki pomaga, da na življenje gledamo z drugačnimi očmi.

In kje je naš brat črpal to vedrino? V osebni in skupni molitvi, v skromnosti, poslušnosti, vdanosti Bogu in njegovi volji. V težkih in lepih trenutkih. V delavnosti, pogovoru, razvedrilu ali pa na solo vzponu na Nanos, še pri 80 letih starosti. Vedno radoveden, spremljajoč tuje medije, brez googla in interneta. Kako bi bilo šele danes? Ali pa tudi ne... Mogoče mu je tudi trud pomagal, da pri njem vedrina ni nikoli usahnila. In njegovi napotki, kako moraš kakšno stvar narediti ali pa se ji preprosto izogniti, saj je modrost v zlati sredini. Vsi, ki smo ga poznali, smo vedeli, kaj pomenijo njegovi vedri SSSS. Toliko boš napredoval, kolikor boš: sam sebi silo storil.

Naj ti nova številka Frančiškovega prijatelja pomaga in razvedri tudi tebe. Bog, ki je izvor vedrine, je vedrina za marsikaterega svetnika, pa tudi preprostega otroka, ki se uči angleščino ali pa je bil na oratoriju, na romanju v Assisiju, ali pa preprosto samo doma.

br. Vlado Kolenko

Prav tisto uro se je razveselil v Svetem Duhu in rekel:
»Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje, ker si to prikril modrim in razumnim,
razodel pa otročičem. Da, Oče, kajti tako ti je bilo všeč.
Vse mi je izročil moj Oče. Nihče ne spoznava, kdo je Sin, razen Očeta,
in nihče, kdo je Oče, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razodeti.«

Tedaj se je obrnil k učencem in jim na samem rekel:
»Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate. Povem vam namreč:
Veliko prerokov in kraljev je hotelo videti, kar vi gledate, pa niso videli,
in slišati, kar vi poslušate, pa niso slišali.«

Lk 10, 21-24

Vedrina Svetega Duha

Vedrina v Svetem pismu se izjemno redko pojavlja. Zato sem se spravil iskat njen najbližji sinonim, ki je v slovenskem jeziku pravzaprav veselje, povezano z mirom; torej neka vedra jasnost v duši in srcu. Zanimivo, da se »veselje«, torej, beseda veselje, prvič pojavi šele v 31. poglavju prve svetopisemske knjige. Čudno, a ni? Vedno sem (se) učil,

kako se Bog veseli nad vsem, kar je ustvaril, v resnici pa je cela stvarjenjska prigoda brez omembe veselja. Evo, nisem bil zadovoljen. Zato sem se (zdaj že) problema lotil z druge strani: vedrina izhaja iz podobnega korena kot nemški Wetter (to je naše vreme) in naš – dobesedni – veter. No, veter pa že najdemo prej v prvi Mojzesovi knjigi. Pravzaprav že v drugi vrstici. Zame je to kar isto kot prva: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je

bila pusta in prazna, tema se je razprostirala nad globinami in duh Božji je vel nad vodami.« Vidiš, bistvo tega besedila je v tem, da je Bog stvarnik, da je On začel vse skupaj, da si je on izmislil in nebo in zemljo (itd.), druga vrstica samo doda, da najprej še ni vedel kako bo zapolnil ves ta vmesni prostor, podobno kot umetnik, ko začne ustvarjati, pa še ne ve točno kaj in kako bo na koncu zgledalo... Ni namreč umetnost začeti, ampak ob pravem času končati, spustiti iz rok; tako kot otroke. In tam vmes je Duh. On veje (leti, piha, premika zračne plasti) nad vodami. Pusto je in prazno, Bog se hajpa, da bo nekaj naredil, Duh pa dela svoje. In v tem prepoznam vedrino. Ne samo, da se nad zemljo začne jasnit, ampak da je tam Duh – pravi izvir veselja. Potem smo rabili še par tisoč let, da je sv. Pavel veselje in mir (bistveni sestavini vedrine) definiral kot sadova Svetega Duha, ampak Bog je že na začetku pustil, da je Duh urejal zračenje.

Resnično, Duh je tisti, ki daje, da se nam meglice zjasnijo in moremo videti celotno sliko. Duh razvedri turobno vzdušje, saj lastnosti, ki slednje odganja, pravimo duhovitost. Duhovit je bil Jezus, ki se je en dan razveselil v Svetem Duhu in podal plan B za vseživljenjsko vedrino in predlagal majhnost (gl. Lk 10,21) kot gotovo pot, ki prinaša rezultat. Blagor nam, ki smo Frančiškovi prijatelji in v ubogem bratu lahko vidimo konkretne sadove. Vsem nam voščim take majhnosti in preprostosti, ki prinaša vedno svežo vedrino Svetega Duha.

br. Luka Modic

Znamenje dobrega srca je veder obraz (Sir 13,26)

Sinonim za vedrino je veselje. Veselje pa je stanje prijetne vznemirjenosti, gre za prijetno duševno stanje, ki se izraža v vedenju, smehu, petju, živahnosti, v odnosu do življenja.

Sveto pismo je polno veselja, tako v besedah kot dogodkih. Vedno je govora o tem, kako je Bogu v veselje dober, pravičen (beri tudi tisti, ki veruje in zaupa v Boga), pošten človek. Polno je tega predvsem v Knjigah psalmov in pregovorov. Pa ne gre samo za to, da je Bog vesel takega človeka, tudi ljudje smo radi v bližini veselih ljudi, saj nam dvigujejo duha, nas poživijo, prinašajo v naše življenje neko vedrino. Včasih rečemo, da se nad nami razpenja vedro nebo. Nebo polno sonca, brez enega oblčka – jasno. Sploh po teh ujmah, ki so nas zadele, je to izraz že kar čiste sreče. Prav takšen je tudi veder človek – srce nam napolnjuje s srečo že samo s svojo prisotnostjo.

Bila sem na srečanju 40-letnice Vera in luč na Brezju. Bilo je vedro nebo in še več vedrih obrazov. Vedri obrazi ljudi, ki so v življenju tako ali drugače preizkušani. Preizkušani tako, da lahko človeka kaj hitro zajame brezup. Ampak to so ljudje tako polni srčne dobrote, da ta kar sije iz njih. Dolgo časa ne moreš biti ne godrnjav, ne malodušen. To njihovo iskreno veselje nad življenjem te kar posrka vase. Njihova preprosta ljubezen in polnost zaupanja v Boga te objame in te spravi v veliko veselje, te

napolni z brezmejno vedrino, polno petja, smeha, živahnosti. In lahko se samo čudiš, od kod vse to.

In potem se spomniš na te besede: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo.« (prim. Lk 2,10) Bog med nami! In potem še potrditev, da je res tako: ... in zaslišal se je glas iz neba: »Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.« (Lk 3,22) Bog ima nad menoj veselje! Pa tudi nad teboj in teboj in teboj ...

Veselje je tudi čustvo, ki ga povzroči kaj ugodnega in zaželenega. Kaj je bolj zaželenega kot Božja prisotnost med nami, v nas! Pa še bolj ugodnega na poti našega odrešenja! Hiperpovezava do nebes.

Veselje je nekaj, kar ima kdo rad, mu je prijetno. Bog me ima rad! Pa tebe in tebe in tebe ...

Veselje je pozitiven odnos, zaradi katerega se zdi kaj ali pa ukvarjanje s čim prijetno in zaželeno. Rada se sončim v Božji vedrini, se grejem v Njegovi ljubezni. Očitno se tudi Bog rad ukvarja z menoj, saj ves čas pazi name in me vodi. Resnično želim razveseljevati svojega nebeškega Očeta s svojim življenjem, mu biti v ponos.

Mislim, da v taki držbi ni težko slediti navodilu psalmista: »Vzklikajte Gospodu, vsa zemlja, vedri bodite, vriskejte in prepevajte!« (Ps 98,4)

Pa še lažje in lepše nam je v življenju, če smo naravnani pozitivno, vedro, kot pa negativno in otožno. V Sirahovi knjigi lahko preberemo: »Bodi veder v svoji duši, razveseljuj svoje srce in daleč od sebe naženi otožnost. Otožnost je namreč že mnoge strla, ta ne prinaša nobene koristi.« (Sir 30,23) Torej proč z otožnostjo in naj se iz naših ust razlega veseli vzklik Aleluja! ter naj naše srce napolni vedrina, saj smo Njegovi ljubljeni otroci.

Lea Bric

Vedrina tudi med oblaki

Kako pomembna je vedrina neba in kaj vse nam lahko prinese, smo se v letošnjem poletju vsi dodobra naučili. Temni oblaki nam niso prizanašali s točo, viharним vetrom, nalivi, poplavami ... Koliko skrbi so prinašali temni oblaki, ki so iz zahoda prihajali proti naši dolini. Tast je pogledoval ali bo zapihalo in jih bo burja odnesla, ali se vidijo »štrene«, ki napovedujejo točo ...

Hkrati pa smo tako zelo začeli ceniti trenutke, ko se je nebo razvedrilo in smo vedeli, da ja nevihta mimo. Kako šele se je moral počutiti Noe, ko se je razvedrilo nebo po vesoljnem potopu? Vedrina je prinesla upanje, da bodo preživeli, čeprav je moral še čakati na rešitev, spustiti krokarja, pa golobico in to kar dvakrat. Vedrina neba mu je zagotavljala, da Bog ni pozabil nanj.

Vedrina pa ni samo vremenski pojav, ko na nebu ni oblakov. Vedrina je tudi izjemna človeška lastnost. No zdi se mi, da bi vedrina morala biti lastnost vsakega kristjana. Zakaj? V bistvu zato, ker res nimamo pametnega razloga, da mrko in mračno gledamo na naše življenje. Seveda pridejo oblaki, ki to vedrino lahko zakrijejo, težave v življenju, bolezen, skrbi, stiske ... Ampak imamo zagotovilo, da v tem nismo sami, vedno imamo lahko pred seboj tisti košček vedrine, ki nam ga daje Jezus.

Srečo imam, da sem že večkrat srečala ljudi polne tiste prave vedrine. To niso ljudje, ki ne bi vedeli kaj so težave. Ravno nasprotno, prav v težkih življenjskih preizkušnjah je njihova vedrina

še bolj zasijala. Ko sem se enkrat pogovarjala z gospo, polno vedrine, mi je pripovedovala svojo življenjsko zgodbo. Med poslušanjem me je kar stiskalo, ko sem slišala kaj vse je morala prestati. V njej pa ni bilo kančka zagrenjenosti. Nisem si mogla pomagati in zato sem jo vprašala; kako lahko vse to prenaša, kako zmore vse to sprejeti s takim optimizmom. Gospa se mi je nasmehnila in rekla: »To niso moje moči, to prihaja od zgoraj.« In najverjetneje je res tista prava vedrina dar od Boga. Pa ne samo človeku, ki ga ima ampak tudi vsem okrog njega, ker imeti ob sebi vedrega človeka je pravi blagoslov.

Če je vedrina tako dobra lastnost so jo gotovo

kot zgled krščanstva imeli tudi svetniki. En svetnik 20. stoletja je veljal še posebej za vedrega, kljub temu, da je imel zelo zahtevno in odgovorno vlogo v cerkvi. Govorim o svetem papežu

Janezu XXIII. Njegova pot svetništva je bila prežeta s človeško vedrino. Med svojimi sodelavci je veljal za veselega človeka. Tudi novinarji so bili nemalokrat deležni njegovega hudomušnega značaja. O njem se je ohranilo ogromno anekdot, ki pričajo o njegovem vedrem značaju.

Ena od anekdot govori o papeževih sanjah o katerih je pripovedoval v nekem pogovoru: "Pogosto se mi zgodi, da se ponoči zbudim in začnem premišljevati o dolgem seznamu težav, ki jih ima Cerkev. Nato pogumno sklenem, da bom zjutraj obiskal papeža in se z njim o vseh teh rečeh pogovoril. Nato pa se povsem zbudim

in se spomnim, da sem jaz papež!"

Ta anekdota priča tudi o tem, da se je sveti Janez XXIII. zmozel soočiti s težavami. Čeprav velikokrat veselim ljudem pripisujemo, da se raje težkim stvarjem izogibajo. Vendar je prav sveti Janez XXIII. zgled še enega pomena vedrine in to je jasnost. Njemu je bilo popolnoma jasno, kakšna je njegova vloga in naloga. In najbrž, če ne bi imel tega vedrega značaja, nikoli ne bi zbral poguma, ki je bil potreben za sklic II. Vatikanskega koncila. Kakšno izjemno vlogo je imel v zgodovini Cerkve. Kako smo mu lahko za vse kar nam je ta koncil prinesel, hvaležni.

Janez XIII. nam je res lahko za zgled, kaj pomeni nositi vedrino v sebi. Ker to ni tista vedrina, ki bi jo oblaki lahko prekrili, ampak sije vedno, tudi v največji nevihti. Ker pa je ne zmoremo »pridelati« sami, se lahko zanjo priporočimo Nebeškemu Očetu.

Kristina Vrčon Jejčič

Jezus nas kliče, bodimo njegove priče

Ko sem tokrat v iskanje po generalnih konstitucijah in vodilu vtipkala del besede vedrina; vedr- sem dobila naslednje štiri zadetke: vedrim, vedro, razvedrilo in vedrino. Na prvo žogo sem si rekla: 'Dobro, tri besede so ustrezne, razvedrilo pa ne bo ravno uporabno.' A vseeno sem prebrala tudi ta del besedila. Kaj kmalu sem ugotovila, da bo vsekakor primeren za del prihajajočega razmišljanja. Poglejmo si, kje najdemo te besede:

Del člena 19 v Vodilu

Oznanjevalci popolnega veselja naj ob vsaki priložnosti skušajo drugim prinašati veselje in upanje. Vcepljeni v Kristusovo vstajenje, ki daje pravi smisel sestri Smrti, naj z vedrim mirom čakajo na dokončno srečanje z Očetom.

Del člena 27 v Generalnih konstitucijah

Bratje in sestre OFS naj se trudijo, da bodo v svojem okolju, predvsem pa v bratstvu, ustvarili ozračje vere in upanja, da bodo na »sestro smrt« gledali kot na prehod k Očetu in bi se vsi mogli nanj pripraviti z vedrino in umirjenostjo.

Del člena 12 v Generalnih konstitucijah

Z Jezusom, pokornim do smrti, naj skušajo spoznati in izvrševati Očetovo voljo. Naj se zahvaljujejo Bogu za dar svobode in za razodetje zakona ljubezni. Da bi mogli izpolniti Očetovo voljo, naj sprejemajo pomoč, ki jim jo po posredovanju Cerkve nudijo tisti, ki imajo v njej avtoriteto, ter pomoč bratov in sester. Z vedro odločnostjo naj v družbenem življenju tvegajo pogumne izbire.

Del člena 21 v Generalnih konstitucijah

Razvedrilo in prosti čas imata svojo vrednost in sta potrebna za razvoj osebe. Bratje in sestre OFS naj skrbijo za pravilno razmerje

med delom in počitkom in naj najdejo primerne oblike dejavnosti za prosti čas.

V prvih dveh izpostavljenih zapisih lahko jasno vidimo, kako veliko težo sv. Frančišek daje sestri Smrti. Pa ne samo njej kot neizogibnemu dogodku temveč tudi pripravi nanjo. Nanjo naj se pripravljamo z

vedrino, z vedrim mirom. Smo v času, ki nas postavlja pred vse mogoče preizkušnje, med drugim želi tudi iz končanja človeškega življenja narediti nekaj, kar naj bi bilo odvisno od človeka. V času, ko se želi celo iz Smrti narediti 'biznis' menim, da bi morali kakšnega od členov prebrati ljudje, ki nas vodijo. Ljudje katerim želimo zaupati, se jim prepustiti misleč, da bodo za nas naredili najboljše.

Kako smo prišli tako daleč? Verjetno smo pozabili na primerno razvedrilo. Prosti čas smo pozabili zapolniti z aktivnostmi, ki nas delajo boljše. Z aktivnostmi ki krepijo telo in duha. Ali pa si preprosto nismo našli primernih oblik dejavnosti. In tako človek pogosto zapade v past brezdelja. Pogosto mu je dolgčas. In ko je človeku dolgčas,

začne početi neumnosti. Prav gotovo pa k temu pripomore izredno lagoden način življenja, ki nam je omogočen. Odgovor na zgornje vprašanje je gotovo kompleksnejši. Pa vendar nas zgodovina uči, da so podobne časovnice pripeljale celo do propadov civilizacij. Če ne v fizičnem smislu pa vsaj v družbenem. In če pogledamo na razpoke v moralnem kompasu naše družbe, nas lahko na trenutke zelo skrbi.

Morda nas lahko zapisano privede v pesimistično, žalostno stanje a Jezus nam daje upanje. On je pot resnica in življenje. Daje nam moč, da izpolnjujemo njegovo voljo. Le sprejeti jo je potrebno in še prej videti/slišati. Sveti Frančišek nas spodbuja, da z 'vedro odločnostjo v družbenem življenju tvegamo pogumne izbire.' In jih tudi dajmo. Jezus v Matejevem evangeliju pravi: »Kdor pa bo mene zatajil pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.« In ne pozabimo dobro prej ali slej obrodi sadove!

Kot že nekaj številka nazaj, sem si tudi tokrat za naslovno vrstico izbrala verz iz pesmi Tiane in Alexa Volaska: Povejmo naglas. Ogrejmo svojo mlačnost, odprimo se Svetemu Duhu in se odločno zoperstavimo vsemu kar ni dobro. Ter se tudi na tak način vedro pripravljajmo na večno svatbo.

Mojca Špende

Narava je pokazala zobe, mi smo odprli srce

To poletje so zaznamovale poplave, ki so uničevale, pustile razdejanje, marsikaj naplavile, a čez vse pozvale ljudi in res smo bili priča solidarnosti, ki je sama doslej še nisem doživela. A ni še konec, ostati moramo povezani in pomagati.

Težko na kratko strnem vtise tistih dni. Tisti petek zjutraj sem imela termin za snemanje v LJ, a ko sem se pripeljala v Medvode, je bilo že vse pod vodo. S strahom sem še med zadnjimi zapeljala čez most, a takoj obrnila, skozi glavo mi je šinila misel: „Ne, jaz se ne bom mogla vrniti domov, če grem v Ljubljano. Moram nazaj domov!“ In sem se vrnila domov k svojim. Domov, kjer imam vse svoje ljube, našo preteklost, sedanost, prihodnost ... Petek je bil turoben - čakanje, klicanje, kako so prijatelji, ki jih je poplavilo in veliko lepih misli s strani tistih, ki so slišali, da je v Škofji Loki hudo. Naslednje dni smo preživljali v blatu, vodi, z lopatami, metlami pomagali po svojih močeh tistim, ki so to potrebovali.

Potem smo prvi konec tedna po poplavah z radijci postali prostovoljci Karitas, šli smo k

foto Rok Mihelc, Radio Ognjišče

ljudem, ki so ostali brez vsega, sredi ničesar oziroma med ruševinami svojega življenja. Prinesli smo nekaj osnovnih dobrin in dobili več, kot si človek lahko predstavlja - skupaj smo jokali, se smejali, čez vse pa se zavedali, da dokler imamo življenje in drug drugega, skupaj zmoremo vse.

Če sem ob začetku poplav razmišljala, zakaj smo tako kaznovani, danes vem, da smo tisočkrat blagoslovljeni. Ko vidiš razdejanje, ki ga je tisto noč povzročila narava, si hvaležen, da ni bilo več smrtnih žrtev. Ko objameš ljudi, ki so izgubili vse in ne vedo, kako naprej, vedo pa, da imajo v resnici vse, ker imajo življenje in so zato neizmerno hvaležni, ostaneš brez besed. Toliko solz in hkrati optimizma še nisem doživela.

Stopili smo skupaj, niso padali le zidovi hiš, marsikje so se porušili zidovi zamer in sovraštva. Premagali smo mnoge strahove, ker imamo drug drugega, ker v Sloveniji živimo srčni ljudje. Narava je pokazala zobe, mi smo odprli srce. Hvala, dobri ljudje. A zgodbe še ni konec ... zato ostanimo povezani.

Mateja Feltrin Novljan

foto Rok Mihelc, Radio Ognjišče

Na koncu sveta, potem pa levo...

Doma si iz Brezovega Dola? Kje bi to bilo? Je to čisto na koncu sveta?

Kakor se rad pošalim, da sem doma na koncu sveta, potem pa levo... No gre za vasico sredi gozda, kjer je malo več kakor 40 hišnih števil. To je del župnije Ambrus, ki se nahaja v Suhi Krajini. Tu se skoraj vsi med seboj poznamo, ker ne gre za tako veliko poseljenost. Včasih se pohecama, da imajo tu še medvedi in lisice svoje hišne številke.

Kakšna je vaša družina?

Rojen sem kot drugi od petih otrok, očetu Branetu in materi Slavki. Oba sta sedaj upokojena in delata doma na dokaj veliki kmetiji. Imam torej še tri brate in sestro. Vsi so že poročeni in že imajo otroke (eden se bo ravno v teh dneh rodil). Starejši brat Primož dela kot varnostnik v trgovini. Drugi brat Marjan, tretji po vrsti, dela kot programer. Potem kot 4. rojena sestra Branka dela doma. Najmlajši Marko, 5. po vrsti, pa dela kot tehnolog v pripravi dela v podjetju Pirnar.

Kako si preživiljal otroška in srednješolska leta?

Osnovno šolo sem obiskoval do 4. razreda v Ambrusu. Ker je bila naša generacija zelo majhna, smo bili samo trije v razredu. Zelo zgodaj, že z malo šolo, sem začel ministrirati pri maši. Tudi berilo v cerkvi sem začel brati takoj, ko sem znal dovolj dobro brati. Zdi se mi, da nisem dosegel mikrofona. Potem sem osnovno šolo nadaljeval do 8. razreda v Stični. Šola zame ni zbujala posebne pozornosti. Ko sem prišel domov iz šole, me je čakalo delo na kmetiji in živina v hlevu. Predvsem se spominjam otroštva po delu na njivi in v hlevu.

Ob jutrih in večerih smo skupaj z mami molili. Rad pa sem poslušal zgodbe svetnikov, ki mi jih je prebiral babica. Vem, da sem zelo rad hodil k sveti maši, večkrat tudi čez teden. V naši župnijski cerkvi sem imel prav rad molitev pred kipom sv. Antona Padovanskega, ki mi je bil še posebej pri srcu. Po končani osnovni šoli sem se vpisal na Škofijsko klasično gimnazijo v Šentvidu. Takoj se je pokazalo, da je ta šola pretežka zame. Toliko tujih jezikov in jaz čisti anti-jezikoslovec. Najprej angleščina, potem nemščina in za konec še latinščina. Pa tudi slovenščina ni bila nič lažja. Učil sem se zares veliko, vendar mi sploh ni šlo. To je bilo zelo težko obdobje zame, saj sem bil od sovrstnikov deležen mnogo posmeha zato, ker mi ni šlo. Potem sem se prepisal na geodetsko šolo. Moje srce se je med tem popolnoma oddaljilo od Boga. V sebi sem imel nakopičene ogromno jeze na svet okoli sebe, ki me ni razumel.

Potem sem zašel tudi v slabo družbo, ki me je potem potegnila v svoje mreže.

Ti si odprt in družaben. Kako je nate vplivala družina, sorodniki, okolica?

Moja starša sta imela dobronamerno idejo o mojem uspehu. Jaz seveda takrat tega nisem razumel. Imel sem veliko prijateljev s katerimi sem se rad srečeval ob kavici. Še posebej sem se rad pogovarjal s starejšimi možakarji, ki so me naučili mnogo skrivnosti tega življenja. Ker sem bil rad svoboden, sem sprejel mnoga različna težka dela preko študentskega servisa. Ti moji prijatelji pa so me večkrat poklicali za kakšno delo okoli hiše. Večkrat sem torej odmetaval sneg, okopal njivo, razcepil drva, pospravljaval navlako, nosil pohištvo ... Vedno sem bil rad v družbi vesel in razigran.

Kam si šel po srednji šoli?

Po srednji šoli sem se vpisal naprej na fakulteto za geodezijo. Še naprej se je kazala v meni močna matematična narava. Zelo mi je bilo všeč težko in kompleksno računanje. Ob koncu fakultete sem si postavil zelo visoke cilje, vendar je moja notranjost postajala čedalje bolj nemirna.

Študij geodezije se je nadaljeval? Ali te Bog še ni klical?

Res je. Študij se je na fakulteti nadaljeval, jaz pa sem postajal vse bolj nemiren v sebi.

Nekega dne me je poklicala moja teta. Vprašala me je, če bi vozil tri dni njo in mojo babico na Kurešček, kjer naj bi neki indijski misijonar imel seminar. To je bil pater James Manjackal. Prvič v življenju sem srečal človeka, ki je govoril o Jezusu na tak način, da ga nisem mogel nehati poslušati. Vsak dan tega seminarja se mi je beseda bolj poglobljala v mojem srcu. Tretji dan je pater izvajal molitev nad posamezniki. Pred to molitvijo je predlagal naj se vsi spovemo grehov in Bogu predložimo eno željo, ki si jo želimo, da bi jo Bog izpolnil. Jaz sem si želel, da bi lahko nehal kaditi. Ta seminar se je zgodil junija, kaditi pa sem potem popolnoma prenehal februarja. Naslednje leto sem komaj čakal, da bo spet seminar na Kureščku s tem misijonarjem. Tokrat sem si ob molitvi nad posamezniki želel od Gospoda, da bi nehal piti. Tretje leto pa je bilo odločilno za moje spreobrnjenje. Prosil sem Gospoda, da bi se rešil nečistosti in pornografije. Takrat sem se odločil, da bom vsak dan hodil k maši. Rekel sem Gospodu: »Daj mi, da bi spoznal resnično ljubezen.« Jaz sem imel seveda v mislih, da bi se poročil, Bog pa je že imel drugo idejo.

Iskanje poklicanosti ... Kdaj si začutil, da Bog trka na tvoje srce in te vabi da slediš njegovim stopinjam?

Kakor sem že rekel, je bil ta tretji seminar p. Jamesa odločilen za moje spreobrnjenje. Vsak dan sem hodil k maši na Tromostovje. Zelo lepa in ljuba mi je ta cerkev Marijinega oznanjenja. Hodil sem pogosto k spovedi, vendar mi to ni kaj dosti pomagalo pri grehu nečistovanja. Iskal sem Boga. V srcu sem čutil temo, Duh pa me je spodbujal naj molim rožni venec Božjega usmiljenja. Stanje v srcu se je slabšalo, čutil sem čisto temo srca. Spomnim se, da sem enkrat prišel k spovedi po treh dneh. Spovednik mi je rekel: »Če misliš, da si prišel samo odložiti stvari brez da bi kaj naredil in popravil v svojem življenju, nima nobenega smisla, da ti dam odvezo. Tako

boš spet prišel čez par dni in bo enako.« To me je popolnoma streznilo. Kar lep čas nisem prižgal računalnika, vendar nisem našel načina, kako bi se rešil. Zgodilo se je leta 2008 v noči iz 13. na 14. september, ko sem doživel posebne sanje. Bog mi je v sanjah pokazal, kako bi bilo, če bi nadaljeval svoje življenje, kakor sem živel prej. Pokazal mi je mesto, kjer bi bil zavržen za vedno. Nato mi je pokazal kalvarijo, kjer sem razumel, da je umrl zame in za moje grehe, dal pa mi je tudi Marijo za mojo mater. Nato pa mi je še pokazal moje prihodnje poslanstvo. Od takrat naprej sem vedel, da sem svoboden. Veliko sem se začel posvečati Božji Besedi. Kdor me je videl je rekel, da moj obraz žari od veselja. Nisem mogel več biti tiho. Začel sem ga oznanjati. Svoj klic v posvečeno življenje se je počasi začel prebujati v mesecu decembru, do konca pa se je razvil v mesecu januarju. Zgodilo se je med mašo 8. januarja 2009, ko sem med povzdigovanjem zagledal križanega Jezusa, ki me sprašuje s tako sladkostjo in ljubeznijo, da se ji nisem mogel upreti: »Ali hočeš z menoj trpeti?« Odgovoril se z: »Da, hočem.« To je Bog vzel zares in se je začelo. Kaj kmalu sem napisal prošnjo frančiškanskemu provincialu, da želim vstopiti. Privlačni so mi bili ubogi in delo z njimi, zato se mi je zdela odločitev naravna.

Potem pa si se odločil pustiti in iti za njim?

Ker sem doživljal tako močno ljubezen Jezusa, mi je bilo čisto avtomatsko, da bom zapustil vse, da mu bom sledil kamorkoli mi bo rekel. Odločitev se mi je zdela zelo enostavna, čeprav je mnogi niso razumeli. Pustil sem ves stari svet, samo da bi imel pravo in resnično

ljubezen. On mi je dajal moč in korajžo v vseh odločitvah. V svojem srcu sem se z njim pogovarjal kot se prijatelj pogovarja s prijateljem.

Spoznal si brate frančiškane in se jim pridružil ... Sedaj pa nisi več tam ... Kako to?

Res je. Vstopil sem med frančiškane in tam živel kar nekaj let. Doživel sem mnogo lepega, pa tudi mnogo težkih preizkušenj za katere sem Bogu še posebej hvaležen. Tik pred večmimi zaobljubami se je vodstvo reda odločilo, da moram zapustiti red. Meni je bilo seveda zelo hudo, ker sem vstopil v red brez rezerve in z vsem srcem. Kar srce se mi je paralo. Nisem mogel razumeti odločitve vodstva. Sem se pa iz tega mnogo naučil in na sebi lahko ogromno naredil. Brez te preizkušnje bi verjetno bil še vedno napuhnjjen kot prej. Gotovo je, da sem v teh trenutkih stiske spoznal, kdo sem v resnici za Boga, in to se mi zdi bistveno. Bog mi je na poti pomagal, da sem prešel težave na poti, kakor Mojzes skozi Rdeče morje. To Božje varstvo in Jezusova ljubezen, ki sem jo nosil v srcu je bila odločilna za mojo pot v nadaljevanju.

Kapucini niso imeli nič proti, da se jim pridružiš ... Se je pa začela nova pot od začetka in kar nekaj časa traja...

Ko sem odhajal od frančiškanov sem Bogu rekel: »Če hočeš, da še vedno sledim tvojim stopinjam, mi moraš sedaj zagotoviti streho nad glavo in sredstva za preživljanje. Želim živeti od Božje previdnosti.« Pokazalo se je mesto zakristana v ljubljanski stolnici, kjer sem preživel eno leto skupaj s svojim birmanskim botrom, monsinjorjem dr. Jožetom Plutom, ki je bil takrat stolni župnik. Obiskoval sem 5. letnik Teološke fakultete, kjer sem imel za sošolca kapucinskega brata Mirota Pavška. Že takrat sem imel za duhovnega spremljevalca brata Mateja Nastrana. Takratnega provinciala brata Vlada Kolenka pa sem spoznal takole: Nekega dne, ko sem bil v tej svoji stiski, me na Facebo-

oku dodal za prijatelja en kapucin. Ko sva tako prijateljjevala in se pogovarjala po Messengerju že kakšna dva meseca, me je vprašal: »A ti mon goče veš, kdo je provincial kapucinov?« Jaz sem odgovoril, da ne vem in da imam sedaj res toliko svojih problemov, da niti nisem pomislil na to. Kapucin pa mi je odgovoril s svetopisemskimi besedami: »Ta je, ki govori s teboj.« Seveda sem bil presenečen in v zadregi, vendar mi je ravno to odprlo pot za naprej. Po enem letu služenja in časa za molitev v stolni župniji, sem se po resnem premisleku odločil, da napišem prošnjo za vstop k bratom kapucinom.

Kako si sprejel, da si šel v vzgojo v tujino? Kaj je tam drugačnega kot doma?

Svojo pot sem sicer začel v Vipavskem Križu. Že po nekaj mesecih so me poslali v Italijo na študij italijanščine. Zame kot anti-jezikoslovcu je šlo zelo težko. Vložil sem veliko truda in se naučil jezika. Nov jezik mi je odprl nov svet. Imeli smo kapucinsko šolo, kjer smo se učili o Frančiškovi duhovnosti, zgodovini reda in Cerkvenem nauku. Predvsem so nas učili poglobljene molitve in služenja ubogim vseh vrst. Živel sem v velikih skupnostih, kjer je živelo po več kot 20 bratov. Ustvarilo se je odlično okolje za doživljanje bratstva in življenja pravega kapucina.

Zakaj je potrebna precej dolga vzgoja, da človek reče življenjski DA?

Če samo pomislim. Najprej eno leto kandidatura v Vipavskem Križu. Potem sem imel dve leti postulata v Lendinari v Italiji. Nato sem eno leto nadaljeval v noviciatu v srednji Italiji v Camerinu. Potem sem šel za eno leto v ponoviciat v Milano. Nazadnje pa še dve leti bivanja v Ljubljani. Če prištejem še prejšnjo prehojeno pot (6 let), je to kar nekaj let. Ko sem doživel najhujše, sem se nehal ukvarjati s tem, kako dolgo bo trajalo, da bom izrekel svoj večni »da« Jezusu. Preprosto sem Jezusu sledil in On me je pripeljal do tukaj. Seveda ni nikoli umanjala Marijina roka, ki je vedno kot prava mama priskočila na pomoč otroku v stiski. To te oblikuje in naredi za človeka, ki bo sedaj na voljo za druge.

Se je težko odpovedati svoji volji, lastnini, biti pokoren? Te stvari danes niso nič kaj v modi ...

To vsi sicer dobro vemo, da danes ni moderno živeti evangeljskih svetov. Zame je bilo naravno, da živim prav zaradi Jezusa na tak način v čistosti, brez ničesar lastnega in v pokorščini. Ni pa vedno enostavno. Zdi se mi, da smo danes vsak dan na preizkušnji, kako konkretno živimo svoje zaobljube. Vedno znova se zato priporočam v Marijino varstvo in varstvu mojega angela varuha.

Kaj te pri bratih kapucinih še posebej veseli in čemu si se začel posvečati?

Že med samo formacijo v Italiji sem veliko delal z ubogimi. Najbolj mi je bilo všeč delo z invalidi, zaporniki, z brezdomci, ki so prihajali v našo menzo v Milano. V Milanu sem končal pisanje magistrskega dela za Teološko fakulteto z naslovom: Duhovno spremljanje umirajočih. Ko sem se vrnil v Slovenijo, sem prosil predstojnika, če bi smel delati na tem področju in mi je dovolil. Prvo leto sem po

dvakrat na teden obiskoval umirajoče v hiši LjubHospica. To me veseli in mi daje mnogo življenjskih izkušenj, ki me zelo izgrajujejo. Delam pa tudi v naši Župnijski Karitas, kjer strežem tako brezdomcem, kot tudi družinam v stiski. Kot pravi kapucin želim iti tja, kamor nihče noče iti. Poleg teh stvari pa imam tudi verouk, kjer poučujem 6. razred. Rad pa sem tudi doma v samostanu, kjer zelo opravljam hišna opravila.

Poznamo te kot vedrega človeka? Ti to vedrino dajejo Jezus, Frančišek, bratje...?

Pri kapucinih sem lahko to, kar sem. Več čas se želim šaliti, vendar mi ne rata vedno. Bratje se tudi radi pošalijo na moj račun, kar ustvarja prijetno vzdušje. Zelo me je pritegnila Frančiškova duhovnost, zato jo poglobljam z zanimivim branjem v italijanščini. Jezusa iščem vsak dan v molitvi, v Božji besedi, še posebej rad poslušam prepevanje psalmov v različnih jezikih. Rad pa grem s sobrati v hribe, včasih pa grem loviti ribe. Med brati se počutim veselega in sprejetega, kljub vsem mojim napakam. Čutim, da me Jezus ljubi prav po skupnosti, kjer mu lahko služim takšen, kot sem.

Kdaj naj človek reče Bogu da? V mladosti, v zrelih letih? Kje najti pogum za odločitev?

Zame je bilo vedno bistveno vprašanje: »Kaj Jezus misli o tem, kar mislim narediti?«

V zaupni molitvi, ki je pogovor z Njim, sem vedno našel odgovor, ki sem se ga potem držal v moči vere. Torej bistveno se mi zdi, da me Jezus po molitvi usmerja na ta korak. Kdaj ta korak pride, potem ni važno. Če me Jezus podpre pri tej odločitvi, sem srečen tudi jaz. Moram pa sam vsekakor slediti Jezusu, ne glede na to, če se drugi ne strinjajo. V končni fazi gre za moje življenje, za mojo srečo, ki jo doživljam v Jezusovi bližini.

Česa se ob večnih zaobljubah najbolj veseliš?

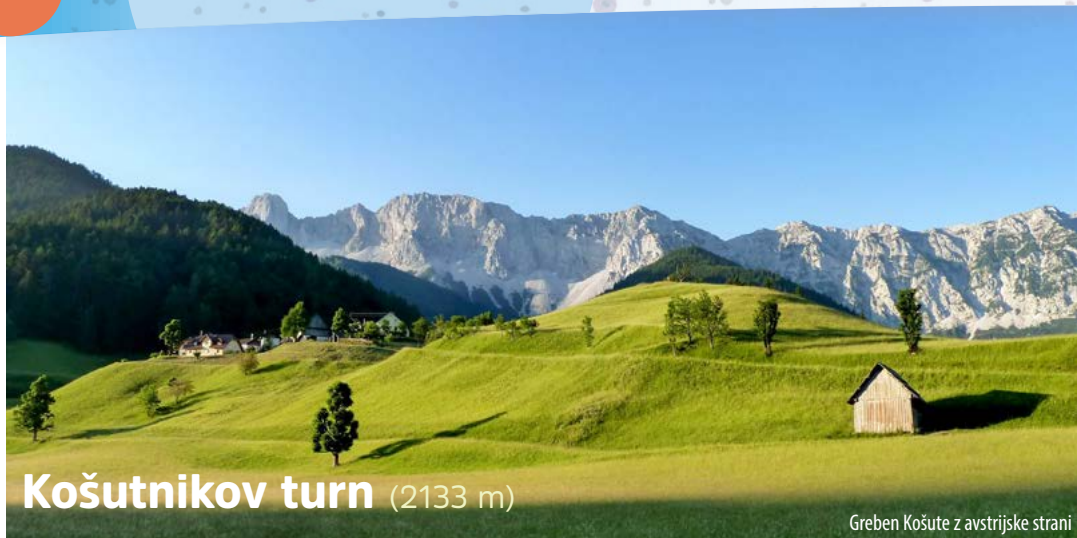
Najbolj se veselim tega, da bom zavedno postal kapucin. Jezus me je po svojih stopinjah pripeljal do sem. To je zelo velik dogodek zame in za Jezusa. Bog je s tem pokazal svojo zmago. Če mu sledimo, nam pomaga skozi življenjske preizkušnje. Da bi bil moja zaobljuba še večje veselje Bogu, prinašam svoje zaobljube prav po Mariji k Jezusu. Te dni bom poromal k Mariji Angelski v Porciunkolo, kjer je za Frančiška prav posebno milostni kraj. Nato pa bom poromal še k Loretski Materi Božji, kjer bom v Nazareški hišici Mariji izročil svoj rožni venec v znak zahvale in v blagoslov za že prehojeno pot, pa tudi za blagoslov in varstvo za naprej. Naj mi Mati Marija izprosi milosti, ki jih potrebujem na moji poti.

Kaj želiš sporočiti bralcem teh vrstic?

Predvsem bi spodbudil vse fante in dekleta, ki jih Gospod kliče, naj se ne bojijo odgovoriti na Božji klic. Tudi če se zdi da je težko, je z Jezusom zares lepo. Vsak dan je kakor čudež, ki mi ga Gospod podarja. Vsak dan bolj čutim, kaki veliko ljubezen ima Jezus do nas. V srcu poslušajmo Njegov glas, iščimo ga z vsem srcem in ga vedno v vsem hvalimo in se mu zahvaljujmo za to kar nam daje.

Br. Dominik, veseli smo tvoje odločitve, da se boš za vse življenje podaril Bogu, kapucinom in ljudem. Naj te Bog pri tem blagoslavlja.

Pogovarjal se je br. Vlado Kolenko

Košutnikov turn (2133 m)

Greben Košute z avstrijske strani

Košuta se nahaja v Karavankah in je najdaljši (več kot 10 km) gorski greben, ki se v celoti nahaja v Sloveniji. Predstavlja tudi mejo med Slovenijo in Avstrijo. Vidimo jo lahko celo z gorenjske avtoceste, zaradi svoje lege in višine pa je zelo opazna z različnih vrhov, predvsem v Kamniških Alpah. Sestavlja jo veliko vrhov nad 2000 metrov, med katerimi so najbolj znani Veliki vrh, Malo in Veliko Kladivo, Pungartska gora, Tolsta Košuta, Zadnja Košuta, njena najvišja točka pa naša današnja gora: Košutnikov turn. Košuta je bogata tudi s kočami: na naši slovenski je predvsem znana koča na planini Kofce, priljubljena točka ne samo tržiških planincev, ampak tudi ljubiteljev dobrih štrukljev.

Mi se odpravimo na Košutnikov turn z naše, slovenske strani, kar pomeni, ki je bolj položna in travnata. Naše izhodišče se imenuje Pod Krnico in je precej visoko, na višini 1250 m, do tja se pripeljemo skozi Tržič in Jelendol (kot vedno, sedaj po poplavih in plazovih pa še posebej, preverimo kako je s cesto in potjo, pred-

no se odpravimo na pot). Izbrali bomo krožno različico poti in sicer se bomo vzpeli po malo zahtevnejši zahodni poti, spustili pa po lažji vzhodni. Razpotje nas počaka kar kmalu po začetku poti, na planini Spodnja Dolga njiva, kjer je poleti običajno zelo živahno z veliko živine, tam je tudi pitna voda, nekaj klopi in naj nas ne zavede: velika koča, ki jo vidimo, ni planinska, ampak pastirska.

Pobočje Košute, po katerem se vzpenjamo, je travnato in je zato v mokrem nevarno

Travnata južna pobočja Košute

za zdrs, zato previdno, še posebej ob sestopu. Pot ima zato oznako »zahtevna«.

Po dveh urah vzpenjanja se nahajamo na mejnem grebenu, kjer se nam odpirajo razgledi tudi na avstrijsko stran, s katere se nam pridruži zahtevna, plezalna pot na naš vrh. Ljubitelji zahtevnejših ferat pa boste lahko na avstrijski strani prepoznali Cjajnik, na katerega je napeljana ena prvih zahtevnejših ferat v naši okolici.

Vršni del postane kamnit, strm, mestoma izpostavljen, kjer si lahko pomagamo vzpenjati tudi z rokami.

Razgledi na vrhu, na katerem stoji tudi križ, so fenomenalni ne samo na celotni greben Košute, ampak na bližnje Kamniško Savinjske Alpe in prav tako na bolj oddaljene Julijce, tudi Triglav.

Sestopamo v smeri vzhoda, kjer se bolj položno spuščamo do planine Zgornja Dolga njiva od tam pa do Spodnje in do našega izhodišča.

Vrh s križem

Izhodišče: Pod Krnico (1250 m)

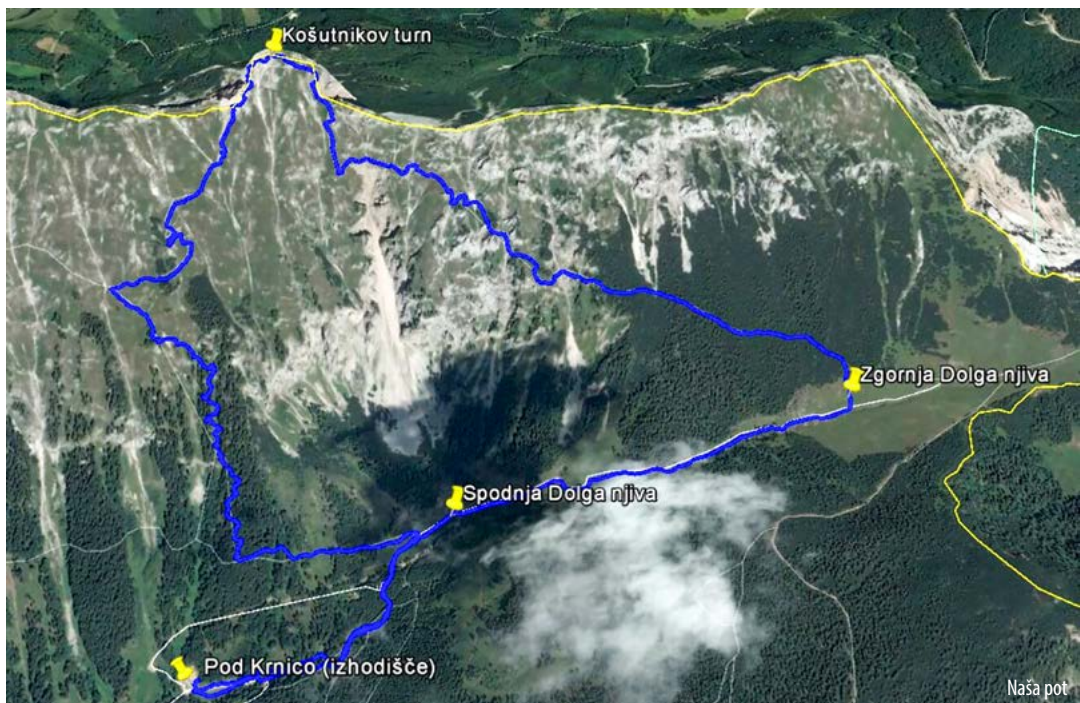
Višinska razlika po poti: 883 m

Vzpon: 2 uri in 15 minut

Sestop: 2 ure in pol

Zahtevnost: zahtevna pot

Matej Nastran

Naša pot

Večne zaobljube

br. Dominik Papež

in

br. Jožef Mezeg

sobota,
23. september
ob 16. uri

v kapucinski cerkvi sv. Ane

v Škofji Loki.

Kdaj se boš odločil?

Nagovorjen sem bil, da se na kratko predstavim. Sem Marko Mrlak, župnik v Litiji, Savi in Polšniku. Tukaj so mi zaupane 3 župnije, kjer službujem zadnja 3 leta. Pred tem sem bil dve leti kaplan na župnijah Šenčur in Cerklje na Gorenjskem. Moja duhovniška pot se je pričela leta 2018, ko sem bil posvečen v duhovnika in v juliju imel novo mašo. Majhna posebnost posvečenja je ta, da sem bil posvečen pri svoji 52 letih. Res je. Pozno sem stopil v bogoslovje in fakulteto in sicer leta 2012. Pred tem sem imel že 27 let delovne dobe kot tehnolog za stavbno pohištvo in obrtnik. Opravljal sem tudi pod župansko funkcijo na občini Žiri in sicer 10 let. V prostem času pa sem 20 let deloval kot amaterski igralec v lokalni igralski skupini.

Ko se oziram nazaj, me je Bog vedno nagovarjal že od mladih let. Pri 21 letih sem na pobudo tedanjega župnika Janeza Šilarja postal izredni delavec obhajila. Ta bližina me je vedno nagovarjala. V Cerkvi sem se počutil domačega, sprejetega. Bližina Jezusa mi je dajala moč za življenjske preizkušnje, ki jih ni bilo

malo. Hkrati pa je bil tabernakelj prostor, kjer sva se z Jezusom in njegovim klicem za duhovništvo »prepirala« mnogo let. Lahko rečem, da je ni bilo nedelje, ko sem šel po hostije v tabernakelj in ko sem ga odprl, da me ne bi v srcu malo »požgečalo« z vprašanjem: «Kaj boš, kaj se boš odločil?» Jaz pa sem se upiral in iskal izgovore in ovinke, da bi se izognil tej odločitvi za hojo za Jezusom. Boj je trajal 20 let, ampak ko Bog nekoga hoče zase, je bolj vztrajen kot človek. Tako sem pri 46 letih pustil obrtništvo, dom in odšel na študij in formacijo za duhovnike. Ko sem sprejel odločitev za to, se je v duši sprostila taka svoboda in odpadla taka teža bremena neodločitve, da je z besedami ni mogoče ubesediti ampak samo v milosti Božji doživeti. Bogu hvala!

Bog kliče in je vztrajen, je tiho vztrajen, ampak učinkovit.

Marko Mrlak

foto Viktor Žiri

Poslušati in odločati

Najpomembnejše besedilo v Potrjenem vodilu, ki vključuje vrednost pokorščine, kot razsežnost bratskih odnosov in zlasti odnosov med tistimi, ki imajo oblast, ministrov in vseh drugih bratov, najdemo v prvem delu X. poglavja:

„Bratje, ki so ministri in služabniki vseh ostalih bratov, naj obiskujejo in opominjajo svoje brate in jim zapovedujejo v ponižnosti in ljubezni, ne da bi jim nalagali kar koli, kar je proti njihovi duši in našemu Pravilu. Bratje, ki so podrejeni, naj se spominjajo, da so se zaradi Boga odrekli svoji lastni volji. Zato jim odločno zapovedujem, naj ubogajo svoje služabnike v vseh tistih stvareh, ki so jih obljubili Gospodu, da jih bodo spoštovali, v kolikor le te nikoli niso v nasprotju z vestjo in našim Pravilom. In kjerkoli so bratje, ki se zavedajo in priznavajo, da ne morejo duhovno izpolnjevati Pravila, se morajo in se lahko zatekajo k svojim ministrom.

Ministri naj jih torej sprejmejo z ljubeznijo in dobrohotnostjo ter jih obravnavajo in z njimi ravnajo tako domače, da lahko z njimi govorijo in ravnajo na način, kot gospodarji s svojimi služabniki; tako mora biti namreč, da so ministri služabniki vseh bratov“ (Pv X,1-6)

To besedilo se osredotoča na odnos med „brati ministri-služabniki“ in „podrejenimi brati“, ki jih povezujeta glagola „zapovedovati“ in „poslušati“. Dve predhodni opažanji:

1. odnos poslušnosti poteka med „brati“: ministri in podrejeni bratje so vsi imenovani „bratje“.

2. zapovedovanje ministrov in poslušnost podrejenih bratov je potrebno udejanjati v okviru enakih parametrov za obe skupini, ki

jih Pravilo omenja: po eni strani je to objektivni element, ki ga samo Pravilo s svojimi specifičnostmi zahteva, in na drugi strani tudi subjektivni element, ki ga predstavlja „duša“ pravila.

Poslušati, ki ga predstavlja „duša“ posameznika z njegovimi potrebami in posebnostmi. V luči te Frančiškove perspektive lahko bolje razumemo tudi to, kako so duhovniki in podrejeni bratje poklicani, da se umeščajo v odnos poslušnosti, za katerega sta značilni vzajemnost in odgovornost.

„Ministri in podrejeni bratje“ so naprošeni, da „obiskujejo“ svoje brate, tj. da vstopajo v njihove „hiše“, v njihova osebna življenja, tako da na nek način sledijo njihovem osebnemu življenju, kot „služabniki“. Le tako je mogoče brate tudi opominjati kot tudi popravljati „v ponižnosti in ljubezni“ ter jim obenem ne zapovedovati „ničesar, kar je v nasprotju z njihovo dušo in našim Pravilom“.

Zapovedovati za Frančiška pomeni, da morajo služabniki „ubogati“ svoje brate, jih poslušati, jih spraševati, kaj je prav in v skladu s Pravilom in kar je dobro za njihove duše. Vaja v razločevanju, ki nikakor ni samoumevna ali lahka.

br. Angelino Borghino

Oratorij v Štepanjcu

Naš letošnji oratorij se je pričel v nedeljo, 25. junija s sv. mašo, po kateri so se otroci spoznali z letošnjim junakom, hobitom Bilbom. K Bilbu je prišel na obisk čarodej Gandalf, ki ga je povabil na pustolovščino. Nato so se otroci po skupinah spoznavali med seboj in z animatorji.

Vsak dan so otroci po odigrani zgodbi in pogovoru z bratom Matejem odšli po skupinah na kateheze s svojimi animatorji, da bi natančneje spoznali vrednoto dneva preko igre, pogovora in ustvarjanja. Sledila je skupna molitev, kjer smo s pomočjo odigranih prizorov spoznali nekaj odlomkov iz Jezusovega življenja. Nato so se otroci razporedili na delavnice. Ustvarjali so origamije, izdelke iz das mase, terarije v kozarcu, Aragornove broške, praskanke, čokoladne ježke, s pirografi so gravirali v les, naučili so se nekaj vilinščine, spoznali so se z nekaterimi inštrumenti, skavtstvom in orientacijo ter pobegnili iz sobe pobege. Sledil je čas za zaslužen kosilo in nato počitek, oziroma prostočasne dejavnosti – nogomet, pletenje zapestnic, risanje, barvanje, petje, ...

V ponedeljek popoldan smo na velikih igrah pridobivali spretnosti, ki so nam pomagale na poti z Bilbom, v torek pa smo s krajo zastavic vadili izmikanje arhkatna zmaju.

V sredo smo se po jutranji dramski igrici z avtobusom odpravili na izlet v Rakov Škocjan. Najprej smo imeli mašo v cerkvi Srca Jezusovega v Rakeku, nato pa se odpravili do malega naravnega mosta in po poti občudovali naravo.

V četrtek popoldne so potekale vodne igre. Najprej smo opravljali različne naloge po skupinah, nato pa smo z vodo pošpricali vse prijatelje in animatorje.

Oratorij smo zaključili s skupno sveto mašo v petek popoldne. Še zadnjič je skozi himno zazvenelo letošnje geslo: Stopi na pot!

Jerneja Podgorelec

Ministrantske počitnice

15. avgusta smo se odpravili na pot proti Koprivniku nad Bohinjem. Še prej pa smo se ustavili na Bledu, kjer so se nam pridružili ministranti iz Škofje Loke. Tako smo skupaj šli na kopališče in prvič okusili blejsko vodo. Ni bila tako zelo mrzla, za osvežitev

nam je zato poskrbel potoček, ki se steka v jezero. Potem nas je pot vodila skozi Gorje na Pokljuko in tam levo proti Koprivniku. Ko smo prispeli, smo se razpakirali in razporedili po sobah in imeli večerjo. Sledil je prosti večer, ko smo lahko igrali igre. Ko smo se naslednji dan zbudili, smo molili hvalnice in imeli mašo. Sledil je zajtrk. Nato smo se pripravili in se odpeljali na kopanje na bohinjsko jezero. Tam je bil splav, s katerega je večina ministrantov skakala in se na njem zabavala. Skoraj smo ga prevrnili, pa se ni pustil. Domov smo se vrnili ob 17h in nato br. Mirotu pomagali narediti večerjo. Po večerji so bile večernice in nato družabni večer. Sledil je spanec, ki pa ni takoj prišel. Zjutraj smo imeli, kot običajno, hvalnice in mašo. Po zajtrku smo se planinsko napravili in odšli na pot proti Debeli Peči. Vrh smo dosegli vsi, eni malo prej, drugi pa malo kasneje, ker so se ti drugi več razgledovali okrog (ne bomo rekli, da so imeli manj kondicije). Na vrhu smo se kar nekaj časa razgledovali in sedeli na pobočju na travi. Biti smo morali disciplinirani, ker je na drugo stran bil zelo strm prepad in smo se morali biti kar mirni. Ko smo pojedli, kar smo imeli za malico, smo se začeli vračati nazaj proti avtomobilom. Tam nas je br. Miro že pričakoval. Odpravili smo se na kosilo, ki pa ni bilo v našem domu, ampak ob jezeru Kreda. Tam smo se igrali z glino, saj je je bilo veliko in se z njo tudi mazali (sebe, druge pa še z večjim veseljem). Kreda je jezero v dolini Radovne, kjer so včasih kopali kreda. Jezero

je veliko bolj toplo od sosednje reke Radovne, kjer pa so se tudi nekateri pogumni šli kopat.

Obiskala nas je sicer ena teta, ki ji ni bilo vseh naše početje in sploh to, da kdo pride tja v njeno bližino. Z njo se je pogovoril en domačin, ki je vedel, kaj takšnim povedati in nas je vzel v bran.

Zvečer smo si ogledali film o družini, ki je bila nam skoraj malo podobna. Sicer so oni šli na verski kamp in tam doživeli vse mogoče stvari, ki so jih pripeljale do bolj osebne vere in zaupanja v Boga.

Petek je bil dan za kopanje v bohinjskem jezeru in dan, ko nismo jedli poli salame. Sicer smo raje imeli kakšen suhi salamin. Pa vendar. Ta dan je bil poln skakanja v vodo, plavanja, tunkanja, kakšnega sprehoda do Mercatorja, predvsem starejših, pa tudi gledanja v nebo, kdaj bo prišla nevihta in kako se bomo vsi lahko umaknili pod drevo v bližini. To smo prejšnje dni že tudi preizkusili. Četa z br. Ambrožem na čelu je našla tudi skalo, s katere se je lahko skakalo. Saj brez skakanja naših počitnic sploh ni. Nismo skočili samo enkrat, ampak najbolj pogumni tudi do 14 krat. Polni adrenalina smo se vrnili nazaj k skupini, ki nas je že čakala, da smo se vrnili domov. Če je bilo kosilo piknik na plaži, pa je bila večerja kot se šika. Br. Miro se je spet izkazal, zato smo mu z veseljem pomagali pri pospravljanju in pomivanju. Kdor je rad hodil, je z br. Jakobom vsak dan lahko šel na Vodnikov razgledni stolp.

Sobota je bila naš zadnji dan. Zjutraj smo po maši in zajtrku spakirali in odšli proti Bledu, kjer smo se v jezeru spet kopali. Do otoka sta upala plavati samo br. Jakob in br. Vlado, ostali pa smo spet večkrat obiskali hladni potoček in pomol, kjer smo sami skakali iz njega ali pa so nas v vodo metali drugi. Po kopanju smo obiskali baziliko Marije Pomagaj na Brezjah, še prej pa nam je br. Jakob nekaj povedal o tem kraju. Po krajši tihi molitvi smo pomirili naše želodce na pici, na 20 picah, ki smo jih naročili na vse.

Mislím, da se vsi strinjamo, da je bila najboljša hrana jajca z hrenovkami in pašta. Sicer pa mi vse pojemo, da naslednjič spet dobimo.

In ker smo bili na teh počitnicah pridni, si jih bomo seveda spet zaslužili. Do takrat pa nas čakajo druge dogodivščine. Kam pa bomo šli prihodnje leto, pa še ne vemo...

Jan Brataševac

Nismo sami – Bog je z nami

V zadnjem tednu počitnic, ko naši domovi že dišijo po svežih delovnih zvezkih in vsi učenci ter dijaki pridno osvežujejo spletno stran svojih šol, da bi izvedeli urnik prvih šolskih dni, smo se mladi iz Vipavskega Križa in bližnje (ter daljne) okolice zopet zbrali na samostanskem dvorišču.

Upam, da se ne sprašujete, zakaj, saj bi moral biti odgovor na to vprašanje že znan – zopet je napočil čas za Oratorij Vipavski Križ. Počitnice so super, vsi se odpočijemo, gremo na dopust, se naučimo nekaj novih akordov na očetovi stari kitari ali pa se lotimo kakšnega novega hobija, na primer kvačkanja puloverjev za zimo. A tisti zadnji teden počitnic, ki jih preživimo skupaj na oratoriju, je gotovo najboljši.

Pri nas življenje teče drugače in skrbi odplavajo daleč stran. Ko se zjutraj zasliši glasna himna in ko pri opoldanski alabansi zaigra klavir, ko otrok premaga animatorja v šahu in utrujena deklica zaspi med delavnico risank, takrat res zaživimo.

Tudi letošnji oratorij je lepo stekel in odtekel. Zabavali smo se ob izdelovanju figuric iz gline, sestavljanju pravih narnijskih ladij, prepevali stare in nove pesmi, se veliko igrali, predvsem pa smo se med seboj spoznavali, družili in ustvarjali nepozabne spomine, ki nas bodo tolažili, ko se bo poletje prevesilo v jesen in nas bo pestila sivost zimskih dni. Medse smo sprejeli gosta Gabriela Kavčiča, ki je svoje modrosti podelil z najstniškimi udeleženci, gostili zvezdniški

večer iger, kjer se nam je pokazal tudi glavni pevec skupine Joker Out (ki je bil čudno podoben enemu izmed naših animatorjev) in se odpravili na dolg, sončen in predvsem pa vroč sprehod (če ni bil kar pohod) do Kamenj. Na poti so nam začeli slediti štirje izjemno simpatični pasji mladički, ki niso bili več tako simpatični, ko smo jih želeli odpeljati nazaj k mami z avtomobilom in so vsega pobruhal. Dogodek je bil precej smešen za vse udeležene, nekoliko manj za Špelo, lastnico avtomobila in za ta pridne tehnike, ki so pomagali pri kriznem čiščenju.

Tisti med bralci, ki imate za sabo že malce več zim in poletji, kot naši povprečni udeleženci, se mogoče dobro spomnite knjig o Narniji in pustolovščin, ki se tam dogajajo. Letos smo spoznavali zgodbo Potovanja jutranje zarje, kjer so glavni liki, Edmund, Lučka in Kaspijan ob ne toliko zaželeni družini Evstahija, doživeli brodolom, poiskali ter našli Aslana in se rešili

nazaj v resničnost. Ugotovili smo, da je spreobrnjenje možno za čisto vsakega od nas in da nas na koncu temnega tunela vedno čaka naš Aslan, Bog, in nas pri tem opogumlja in spremlja. Ves čas pa nas je spremljala tudi misel o vse navzočem Bogu (v zgodbi – Aslanu), ki skrbno načrtuje in spremlja vsak naš korak in pazi, da smo vedno na pravi poti. Ter nas tudi brčne v pravo smer, če je to potrebno. To sporočilo smo pogosto prepevali tudi v naši himni »Glej, Bog je z nami, nismo sami – ko je jutro in večer«.

Ko smo se v petek po zaključni maši razšli (no, s ta pridnimi animatorji in tehnikami smo se razšli v soboto, saj smo nekaj časa porabili še za počitek in čiščenje samostana), so v nas prevevali občutki tiste lepe utrujenosti, ko si ves poten in lepljiv in sanjaš vroč (no, mrzel) tuš in udobno posteljo, a si hkrati tako miren in srečen, ker veš, da je za teboj tako lep teden, vreden vsake kapljice potu in neprespane ure. Nič ne more odtehtati nasmehov, zahval staršev in objemov naših udeležencev in animatorjev, ko se poslavljamo drug od drugega. Vabim vas, da s seboj ponesete ta naš oratorij v svet in v svoje jesenske vsakdanjike in ga imate v mislih, ko bo težko. Le zapojte si: »On blagoslavlja naše delo, moji duši daje mir«.

Vseeno pa se velja in spodobi zahvaliti vsem, ki ste v letošnjo oratorijsko sestavljanjo prispevali svoj košček. Hvala kuhinjski ekipi, ki je skrbela za naše lačne žvrgoleče želodčke, bratom, ki so nam tako prijazno odstopili svoj dom in nas lepo sprejeli. Hvala staršem, ki ste nam zaupali svoje drobižke. Hvala tudi vsem animatorjem, tehnikom in voditeljem, ki ste z nasmehom in iskrico v očeh opravili svoje delo. Gotovo se še kdaj srečamo, če ne prej, pa na naslednjem oratoriju.

Nika Pregelj

SDM v Lizboni

Prvi del meseca avgusta nas je 5 bratov kapucinov iz našega ljubljanskega samostana preživel v Lizboni, skupaj še z drugimi mladimi iz vsega sveta. Tu sta se pridružila tudi br. Vlado in Urh, ki sta iz Genove do Lizbone prikolesarila. Preden smo odšli v Lizbono, smo počastili tudi Marijo v Fatimi, kjer smo imeli mašo, skupaj še z drugimi 5.000 mladimi. V Lizboni pa je bilo vse drugače kot na jugu. Bilo je zanimivo videti milijonske množice mladih, ki drvijo in prepevajo po ulicah. Domačini so bili seveda kar se da zadovoljni, saj so prvič lahko občutili podporo vse te katoliške mladine, ki jih navdušuje Kristus.

Mladi kapucini v Fatimi

V Lizboni smo imeli Slovenci dopoldne skupne kateheze, pričevanja, molitev in skupno mašo. Popoldne pa smo se na bone odpravili jest in obiskali kakšno zanimivo predavanje. Na ulicah ni manjkalo mnogih pričevanj, ki še danes odmevajo v naših srcih. Zdelo se je, kot da so mladi lačni Besede. Odpirali so se mnogi pogovori o marsičem. Tako je Gospod odprl mnoga ušesa srca in spreobrnil mnogo mladih src. Zelo sem bil navdušen, kako lepo so domačini vse lepo pripravili. Tudi kapucini smo imeli skupno srečanje. Srečali smo se s kapucinskim kardinalom Seán Patrickom O'Malleyem, ki nas je tudi nagovoril. Spodbudil nas je naj gremo na ulice delat hrup, skupaj z drugimi mladimi. Želel si je, da bi vsem ljudem pokazali, da Kristus tudi danes živi med mladimi.

Tudi v soboto, pred glavnim dogodkom in mašo s papežem, smo imeli kapucini srečanje in skupno mašo. Nagovoril nas je novi kapucinski škof Francesco Neri, ki nam je položil na srce, da naj odgovorimo

Mladi in kapucini skupaj s kardinalom O'Malleyem

na Božji klic kakor Marija in skupaj z njo izrekamo svoj skupni »Amen« Kristusu v svojem izpovedovanju vere. Mladi kapucini smo ves čas iskali možnost, da smo bili skupaj z našimi mladimi. Skupaj smo preživeli kar nekaj dni. V soboto popoldne smo se odpravili na glavno prizorišče ob morju, kjer smo tudi prespali. V nedeljo smo skupaj s papežem Frančiškom in drugimi škofi in duhovniki praznovali evharistijo.

Mladi s papežem v Lizboni

Zanimive pridige in govore si lahko preberete v prevodu na internetu. Predvsem si bom zapomnil papeževe ponavljajoče se besede: »Ne bojte se«. V vsaki besedi, ki jo je izrekel, sem čutil, kako me nagovarja njegova očetovska beseda. Po končanem skupnem srečanju smo se v ponedeljek odpravili na pot proti domu. V zgodnjih jutranjih urah smo se ustavili v Marijinem romarskem svetišču v Lurdu. Dopoldne smo izkoristili za osebno molitev, po raznih

kotičkih. Sam sem se zatekel v Lurško votlino, od kjer se nisem premaknil do naše slovenske maše. Pozno popoldne smo se odpravili proti Sloveniji. Kar težko smo se ločili po toliko skupnih doživetjih.

Skupaj z mladimi v Lizboni

br. Dominik Papež

Poletni dogodki

Letos poleti se je v župniji Štepanja vas veliko dosegalo. Sredi junija je v našem župnijskem domu bivalo 30 maturantk iz Barcelone, ki so članice skupine Opus Dei. V času, ko so bile pri nas, so opravile veliko prostovoljnih del v župniji in v drugih ustanovah. Ko smo zaključili z oratorijem, so v juliju potekali skavtski tabori. Na taboru so bili hkrati volčiči (Podlehnik) in obe četi, ki sta taborili ob Savi v bližini Naklega, kjer jih je že prvo noč ob treh zjutraj doletelo silovito neurje, ki je podrla vse šotore. Na srečo ni bilo hujših poškodb. Domov so pripeljali štiri kombije mokrih stvari. Ko so se stvari posušile, smo se čez dva dni ponovno vrnili na en skupni tabor za obe četi, ki smo ga začeli s sveto mašo, na katero smo povabili tudi gasilce, ki so pomagali pri nočni intervenciji ob neurju. Nato smo skupaj preživeli nekaj čudovitih dni.

Proti koncu julija nas je obiskala skupina študentk medicine iz Porta iz Portugalske, ki je v naši cerkvi pripravila zelo lep koncert njihove domače glasbe, ki je bil res lepo obiskan.

Ob koncu julija se je nekaj čez 15 mladih iz naše župnije odpravilo na svetovni dan mladih na Portugalsko, kjer so se imeli zelo lepo. V avgustu pa se je okrog 25 skavtov iz obeh naših klanov udeležilo vseslovenskega tabora popotnikov v Želodniku pri Domžalah, kjer se je zbralo nekaj čez 900 skavtov njihove starosti, skupaj s svojimi voditelji.

V avgustu smo s skavti in drugimi prostovoljci kar nekaj krat odšli pomagat čistiti hiše in polja na

poplavljeni območja. Sam sem bil na treh akcijah in vedno je delo potekalo v res prijetnem vzdušju.

Zadnji teden avgusta pa smo imeli v Kančevcih duhovne vaje za naše birmance, ki bodo 23. septembra prejeli zakrament svete birmе. Na duhovnih vajah je bilo 31 birmancev in 11 animatorjev in bilo je res čudovito. Drugo soboto v septembru pa smo imeli duhovno obnovo za starše birmancev in botre, kjer se nas je zbralo okrog 100. Na tej duhovni obnovi smo se učili tudi pesem, ki so jo starši pripravili prav posebej za letošnjo birmo.

Z začetkom septembra pa smo začeli tudi z obnovo župnijske cerkve sv. Štefana. Zaradi dotrajanosti bomo zamenjali streho in popravili fasado. Bogu se priporočamo za blagoslov pri vseh delih.

br. Matej Štravs

Po poteh p. Damaza

2. februarja 1913 se je mami Katarini in očetu Francu v Trnovem pri Gorici rodil zadnji, osmi otrok, Jožef Rijavec. Družina »Na Muravi«, tako se je reklo pri hiši, se je preživljala s kmetijo, pa tudi z mizarstvom. Ko je bil Jožef star 11 let, mu umre mama, zanj od takrat naprej skrbi starejša sestra Amalija. Nihče ne ve, zakaj se je 14-letni »Pepč« odločil, da bo odšel h kapucinom v Sveti Križ. Že po

nekaj dneh bivanja tam pa se peš vrne domov »Na Muravo«, kajti bil je zelo domotožen. Tata Franc pa ni popustil: »Kamor si se odločil, tja pojdi!«

»Pepču« ni preostalo drugega, kot da se čez Trpinovšče, mimo Vitovelj in Črnič, spet vrne v Vipavski križ. Čez tri leta, leta 1930, ga od tam pošljejo v samostan v Bassano del Grappa, kjer že zelo zgodaj pokaže željo po učenju jezikov, slovnic, zanima ga tudi delo v knjižnici. Tu postane brat Damaz. Leta 1936 je že na teološkem študiju v Benetkah, leta 1939 pa je posvečen v duhovnika. Zanj pomeni največje veselje to, da mu tudi v rodnem Trnovem, na praznik Marije Snežne, pripravijo novo mašo.

V slutnji 2. svetovne vojne oddide na Gregorjansko vseučilišče in biblijski inštitut v Rim. Poglobi se v študij Svetega pisma, domačim v enem od nešteti pisem, piše: »Trnovcem bom napravil čast in bom postal najbolj »debela glava« na Trnovski planoti.«

Na Vatikanski univerzi se izpopolnjuje v knjižničarstvu, nekakšno strast mu predstavlja tudi učenje novih jezikov; nemškega, francoskega, grškega in hebrejskega. Kljub negotovem vojnem času, p. Damaz opravi vse izpite na doktorskem študiju in postane profesor Svetega pisma.

Leta 1947 je spet v Benetkah, tokrat kot ravnatelj bogoslovja in kar devet let predavatelj Svetega pisma. Muči ga domotožje, ki ga lajša z dopisovanjem s sorodniki in prijatelji iz Trnovega. Po 2. svetovni vojni kar nekaj časa ne dobi nobenega glasu od njih. Leta 1947 v skrbeh piše: »Saj iz Trnovega že dolgo časa ni ne duha ne sluha. Iz Benetk se ne vidijo Trnovske gore, niti iz zvonika sv. Marka ne, ki je 100 metrov visok. Drugače bi šel vsak dan gledat svoje domače kraje.«

Nato je leta 1954 premeščen v Padovo, kjer poleg poučevanja tudi spoveduje v »celici« znanega Leopolda Mandiča. Po dolgih petnajstih letih končno dobi tako željeno vizo od jugoslovanskih oblasti, to leto spet lahko obiše sorodnike na Trnovem. V naslednjih letih p. Damaza najdemo v Vidmu, Benetkah, Vicenci,

Pordenonu, nazadnje pa v Padovi kot glavnega knjižničarja. Leta 1989 se na Trnovem, v slavnostno okrašeni cerkvi, veseli zlate maše.

Zdravje mu počasi začne pešati, po kapi je premeščen v dom za ostarele patre v Coneglianu, kjer 4. maja 1998 tudi umre. Pokopljejo ga bratje kapucini na pokopališču »Cimitero Maggiore di Padova«.

Na patra »Pepče Zmurovga« smo se Trnovci večkrat spomnili, radi smo obujali spomine nanj. V srcih nam je ostalo to, da je ob prihodih na Trnovo obiskal vsako hišo. Spominjali smo se ga kot dobrodušnega, skromnega, toplega in preprostega človeka. Ker se ni nikoli z ničemer pohvalil, nismo vedeli, kako učen je bil in kako spoštovan od svojih bratov kapucinov. A počasi smo le začeli odstirati njegovo veličino. Tako smo ob njegovi 100-letnici rojstva pred cerkvijo na Trnovem župljani postavili obeležje njemu v čast. Ob tem dogodku je izšla tudi knjižica Ane Marije Rijavec z naslovom »Jožef Rijavec – Pepč z Murave – pater Damaz«, od koder sem tudi črpala zgoraj zapisane podatke.

Kar 25 let pa je »Pepč Zmuru« čakal na njemu tako ljube Trnovce, da ga obiščemo na pokopališču v Padovi. Na romanje smo se odpravili v sobotnem jutru, 2. 9. 2023. Z nami so bili tudi njegovi sorodniki, domač župnik Evgen Gantar in br. Vlado Kolenko iz Vipavskega Križa. Slednjemu gre zahvala, da smo imeli sveto mašo v kapeli sv. Leopolda in da je že predhodno našel grob patra Damaza na velikem mestnem pokopališču v Padovi. Na grob smo položili cvetje in prižgali svečo, zapeli smo nekaj njemu tako ljubih slovenskih pesmi.

Bilo je posebno doživetje, nabito s čustvi hvaležnosti in spoštovanja do velikega človeka, ki je pustil sled v marsikaterem trnovskem srcu.

Boža Hvala

To je naveza tistih, ki čutimo, da so dobre družine in duhovni poklici nekaj lepega in dobrega. Ker jih cenimo, smo pripravljeni zanje dnevno zmoliti Frančiškovo molitev: »O VZVIŠENI IN VELIČASTNI BOG, ...« in desetko rožnega venca.

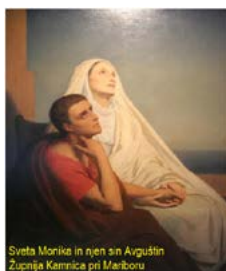
Drage molivke in molivci Molitvene naveze. Danes (Mali Šmaren) me je po telefonu poklicala dolgoletna molivka, 92 letna Tatjana Štefančič in nam zagotavlja svojo zvestobo Molitvi za dobre družine in duhovne poklice. Gospa Tatjana potrjuje, kar smo na zadnjem srečanju ugotavljali, kdo so večinski molivci Molitvene naveze, da so to predvsem starejši ljudje. Tako je tudi bilo tudi v Jezusovem času, ko sta Simeon in prerokinja Ana, edina pričakala Odrešenika v molitvi v templju. Torej povabimo starejše ljudi, naj molijo z nami to močno molitev.

Zadnje dni avgusta smo praznovali god sv. Avgušтина. Iz njegovega življenja vemo, kako velika molivka je bila njegova mama Monika. Ko je nekega dne prosila nekega škofa, ki ga je

bila njegova mati kot otroka izročila manihejcem, pa se jim je kasneje srečno izvil, naj bi govoril z Avguštinom in ovrgel njegove zmote. Mož, ki je poznal Avguštinovo trmo in navdušenje za manihejstvo, jo je zavrnil, ko mu le ni dala miru: »Pojdi in pusti me že! Kakor resnično živiš, nemogoče je, da bi se otrok takšnih solza izgubil« (Izpovedi III,12).

Ta srečen trenutek je doživela v Milanu, kamor je spremljala svojega sina. Tako zapiše Avguštin v svojih *Izpovedi*: Pod Ambroževim vplivom sem začel prebirati tudi Sveto pismo,

zlasti pisma apostola Pavla. Tam sem našel, česar v spisih platonikov ni bilo: blagovest o Božji milosti. Živel sem v silni razdvojenosti in »zvijal sem se in premetaval v svojih vezeh« kakor v bolezni. Iskal sem samoto, da bi se umiril in vse razmislil. Umaknil sem se v vrtno samoto svoje milanske hiše. Jokal sem, srce se mu je trgalo. Molil sem in klical v stiski s psalmistom: »Kaj zdaj, Gospod; in kako dolgo?« V duševni napetosti sem zorel božji milosti, ki jo je pobudil otroški vzklik na sosedovem vrtu: »Tolle lege, tolle lege!« Pretresel ga je in navdal z odrešilno močjo; odprl sem Sveto pismo in bral: »Ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa in mesu ne strežite za poželjivost!« (Rim 13,13-14). Besede sem gotovo že bral prej, saj sem pridno prebiral Pavlova pisma, ali ta hip je bila v njih čudovita moč milosti, iz njih sem zajel popolno razsvetljenje, z odločno močjo sem slekel starega mesenega človeka. Bil sem ves razburjen, prijatelji so se bali za mene. Ko sem jim razodel svoj trdni sklep, so začutili olajšanje. Neizmerno vesela je bila te odločitve moja mati Monika, ki je toliko let molila za to edino milost: »Tedaj je v zmagovito kipeči radosti slavila tebe, ki moreš storiti več ko vse, kar mi prosimo in umejemo; saj je videla, koliko obilneje si ji glede mene ustregel, nego te je med žalobnim jokom in vzdihni navadno prosila v svojih ganljivih tožbah.

Načrtujemo**SHOD MOLITVENE NAVEZE ZA DOBRE DRUŽINE IN DUHOVNE POKLICE****Celje, sobota ob praznikih sv. Frančiška in Rožnovenske Matere Božje.**

(7. oktober 2023)

Program pripravi br. Jakob:

9.00 zbiranje

10.00 rožni venec (vse skrivnosti molitvene naveze)

11.00 tema

12.00 sveta maša

13.00 kosilo

14.00 pohod na sv. Miklavža

15.00 litanije in blagoslov

16.00 zaključek

Saj si me obrnil k sebi, da nisem ne po ženi več vpraševal ne po kaki drugi nadeji tega sveta ... In spremenil si njeno žalost v veselje, vse večje, kot si ga je želela, mnogo ljubše in čistejše, kakor ga je pričakovala od vnukov, otrok mojega mesa» (Izpovedi VIII,12).

Molitve in solze sv. Monike, matere sv. Avguština na zagotavlja uspešnost tudi naših molitev.

br. Placid Prša

Se želite pridružiti Molitveni navezi za dobre družine in duhovne poklice? Preprosto. Pišite na sedež province: **Slovenska kapucinska provinca**, Mekinčeva 3, 1000 Ljubljana; na elektronski naslov: **kapucini.prov**.
provinciat@rkcs.si ali pa na spletni strani: **www.kapucini.si/poslanstvo/molitvena-naveza-za-dobre-druzine-in-duhovne-poklice/** najdete obrazec za vpis in ga izpolnite.

Brat Luis Dri

»Nisem oseba, duhovnik, brat, ki je študiral, nimam doktorata, nimam ničesar. A veliko me je naučilo življenje, zaznamovalo me je, odkar sem bil zelo reven rojen. Čutim, da moram vedno imeti besedo usmiljenja, pomoči, bližine za vsakogar, ki pride sem. Nihče ne bi smel oditi misleč, da ni bil razumljen, zaničevan, ali zavržen.«

Tako je dejal brat Luis Dri, pri šestindevetdesetih letih najstarejši in zadnji v vrsti novoimenovanih kardinalov.

Brata Luisa je kot luč na podstavek postavil prav njegov dolgoletni prijatelj, sedaj papež Frančišek. Večkrat ga je v povezavi s spovedjo v svojih govorih postavil za zgled. Še kot nadškof v Argentini je duhovnikom svetoval, naj se k njemu obrnejo za zagate pri spovedi. Nedavno sta skupaj preživela nekaj tednov v Rimu in to njuno srečanje se je začelo in končalo tako, da ga je papež prosil za spoved. Ta naš brat je tak resničen biser, da vam res priporočam, v upanju, da bo teh par vrstic v spodbudo, da tudi drugje prisluhnete njegovim bogatim izkušnjam in sporočilu.

Rojen na Veliko noč 1927, v družini italijanskih priseljencev Antonia in Estele v Federaciji v Argentini. Starša sta morala trdo delati na poljih, da sta lahko preživela deset otrok. Trije izmed njih so postali kapucinski duhov-

niki, štiri dekleta redovnice, en sin se je poročil, dva pa sta umrla še kot otroka. V revni družini je že kot otrok moral poprijeti za delo na polju, skrbeti za živino, saditi koruzo in deteljo. Leta 1945 je oblekel habit v kapucinskem noviciatu v Urugvaju, štiri leta kasneje je izpovedal večne zaobljube in leta 1952 prejel mašniško posvečenje. Kasneje je vodil kapucinski seminarij, bil magister novincev, tudi v Evropi, pa profesor na liceju v Urugvaju, župnik ... Ko je dopolnil 80 let, se je upokojil in se vrnil v Marijino svetišče v argentinsko prestolnico, kjer vsak dan nenehno spoveduje.

Na steni Lousiove spovednice je vedno kopija Rembrandotove slike »Vrnitev izgubljenega sina«. Ob njej slavni spovednik, posebej ob njenem delu, razlaga bistvo Božjega odpuščanja. Papež razloži: »Oče Luis nas opominja, da so verjetno najpomembnejša podrobnost te slike roke usmiljenega Očeta, ki si niso enake: ena roka, leva, je moška, druga pa je bolj žensvena.« Usmiljenje, kakor sočutje, ki ga Jezus čuti na mnogih straneh evangelija, ima tako očetovske kot materinske značilnosti. Usmiljenje je materinska ljubezen, ki jo žene krhkost njenega ustvarjenega bitja in jo objema, v svojem moškem vidiku pa je močna zvestoba Očeta, ki vedno podpira, odpušča in postavlja svoje otroke nazaj na pravo pot,« se spominja. Sočutje, empatija in solidarnost: to so značilnosti življenja očeta Luisa Drija, po papeževem mnenju, in usmiljenja, h kateremu smo poklicani kot Cerkev, tudi po tem jubilejnem letu.

Papež se vedno spominja, ko je bil še nadškof v Argentini in je brat Luis k njemu prišel po nasvet. Bal se je, da je v tej množici razno raznih ljudi, ki se je nenehno vila pred

spovednico, prevečkrat podelil odvezo. »To me muči!« Nadaljevala sta pogovor o usmiljenju in papež ga je vprašal, kaj naredi, ko ga to muči. »Grem v našo malo kapelico in rečem Jezusu: »Gospod, oprosti mi, ker sem preveč odpuščal. A ti si bil ta, ki mi je dal ta slab zgled!« Brat pravi, da Jezus ni nikogar odbil, odpustil je vsakomur: prešuštnici, Petru, Mateju, celo dobremu razbojniku na križu. In doda, da verni po spovedi vedno odhajajo srečni.

Brat Luis je imenovanje za kardinala izvedel na poti v spovednico. Misli je, da se bratje šalijo. Zanj je bilo imenovanje popolno presenečenje. Ko je preveril, je jokal ure in ure, spovedoval in jokal. Spoveduje še vedno vsak dan. Spoved ga je vedno navduševala, je njegovo življenje: »Najprej priznam, da sem tudi sam grešnik, tako kot oseba, ki pride k meni k spovedi.« Sprejemati osebe, ki zelo trpijo in jih tiščijo razni problemi, jim ponuditi olajšanje in jim reči: »Jaz te odvežem tvojih grehov! Bog ti je grehe odpustil, pojdi v miru!« je za njega veliko veselje. Vedno opogumlja: »Nikoli pesimizem, nikoli obup, nikoli malodušje, ker je nam je Gospod obljubil: »Jaz bom z vami vse dni do konca sveta!«

br. Gregor Rehar

Vedrina v harmoniji odnosov

Stojim pred cerkvijo, se naslanjam na pohodne palice in izmenjam nekaj besed z znanko. Iz cerkve stopi starejši moški, se zazre v moje palice in dahne: »Sem že mislil, da jih bom zdaj še dobil od vas.« Namuznem se mu: »Glej, glej, spet en fantek, ki je bil nekoč tepen. Moje palice so ga spomnile nečesa, česar še ni odpustil. Krivica ga še vedno boli in rana krvavi. Videla sem, da je z njegovega obraza izginila vsa vedrina in trpko je pripovedoval o mnogih tankih šibcah, ki so večkrat izprašile njegove hlače. Žal mi je bilo, da so ga prav moje palice, ki tako varujejo mojo negotovo hojo, spomnile krivice, ki je gotovo ranila njegovo nežno dušo. Ob spominjanju se je njegovo celo telo sesulo vase, da bi zakrilo njegovo zadrego in nelagodje. Prav zahrepenela sem, da bi nesrečnež prišel v DMŽ, kjer bi mu dali možnost, da bi se rešil te, pa verjetno še mnogih ran, ki mu jemljejo vedrino in svobodo Božjih otrok.

Čakam na začetek dobrodelnega koncerta baročne glasbe. Moj pogled je uprt v sedem mladih živahnih deklet, ki čakajo z violinami v rokah na znak za začetek. V njih ni nobene napetosti, na licih jim igra nasmeh in hrepenenje, da poslušalcem posredujejo to, kar so v tednih vaj in priprav, same doživljale v svojih dušah. V

njihovih očeh sije radostni žar veselja in sreče, zadovoljstva, ki jo daje glasba. Pozabljene so premnoge vaje, ponavljanje in zadrege. Njihove oči so radostne, polne miline in predanosti, radosti, ki je od Stvarnika, ljubečega Očeta. Vse to skušajo prenesti na nas poslušalce. Saj je Stvarnikova želja veseliti se s svojimi otroki.

Vnukinja mi pozneje razloži, da je to kar je na obrazih deklet, tudi v srcih in glasbi. Vse se dogaja enostavno, preprosto in ljubko, polno želje zadovoljiti sočloveka in ga razveseliti. Vendar so v polifoniji tudi težave. Saj se melodije, ki jo sestavljajo premnogokrat prepletajo, izživajo, vendar igrivo vstopajo v sozvočje z drugimi glasovi. Končno se ne zgodi nič dramatičnega, vse se srečno razplete, da je harmonija popolna. To pusti v poslušalcih posebno veselje in zadovoljstvo, kar smo izražali z burnimi aplavzi.

Premalo se zavedamo, da se v vsakem osebnem življenju dogaja enako. Nihče ne živi sam, naše življenje se prepleta z mnogimi odnosi, ki se med seboj prepletajo, včasih boleče kriknemo, kot da ni rešitve. Končno vsak teži k odnosu, ki prehaja v harmonijo. Prav preplet odnosov v vsakdanjem življenju naj bi zvenel v igrivosti harmonije med posamezniki. Potrebno je, da smo le pozorni na dirigenta, ki naj bi bil moj in tvoj Oče. On vedno ve, kaj njegov otrok potrebuje:

*Zares besede še ni na mojem jeziku
glej Gospod, si jo že spoznal v celoti.*

Zadaj in spredaj me obdajaš

in name polagaš svojo roko. PS 139, (4-5)

Mogoče imaš tudi ti zaplete v harmoniji odnosov. Pridruži se nam v DMŽ v tem jesenskem času. Ob Božji besedi bomo skupaj z našim Gospodom reševali življenjske rebuse in vedrina bo sijala ne samo iz naših obrazov, temveč tudi z naših ljubezni žejnih src.

Stanislava Knez

brat
francišek
https://www.franciskani.si/?page_id=383

Letošnje poletje so zaznamovale julijske viharne nevihte in zemeljski plazovi ter avgustovske uničujoče poplave. Veter je ruval in lomil drevesa ter odkrival strehe, zemeljski plazovi so grozili hišam, pobesneli hudourniki in reke so odnašali imetje, mostove in ceste ter nanosili blato in mulj. Ostale so apokaliptične podobe preoblikovanih dolin in naselij. Spoznali smo, da smo majhni in neboljani pred naravo in pred Bogom. In spet smo dokazali, da v nas živi ljubezen in smo priskočili na pomoč, vsak po svojih močeh.

V tej številki revije Brat Francišek še vedno črpamo iz vsebin Frančiškovega Vodila manjših bratov in sicer o življenju v majhnosti.

Frančiškova duhovnost nam prinaša dve razmišljanji o majhnosti: prvo je zapisala šolska sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja, ki misijonari v Ugandi, s. Urša Marinčič, drugo pa podpredsednik koprškega pokrajinskega sveta Mirko Potočnik OFS.

Rubrika Naša evangelizacija nas bogati s katehezo o življenju v majhnosti.

Poglejte, kako je bilo na narodnem srečanju Frančiškovega svetnega reda, ki se je odvijalo na Ptuj v soboto, 24. junija 2023. Pripravlja pa se srečanje bratov in sester vseh Frančiškovih redov Duh Assisija, ki bo na Brezjah v soboto, 28. oktobra 2023.

Ne spreglejte nove Žetve, ki povezuje vse molivce in molivke Živega rožnega venca.

Morda vas zanima, če gre tudi Jezus na dopust? Preverite v rubriki Mladi Frančišku.

Svetodeželska rubrika nam prinaša še predzadnje nadaljevanje potopisa romanja s »fičkom« v Sveto deželo ter nekaj novic in povabil na romanje.

Če pričakujete goste pa vam bo gotovo v izziv pripraviti čudovito belokranjsko pogačo. Poskusite!

Želim vam veliko rasti v majhnosti in dobro pripravo na praznovanje sv. Frančiška!

br. Janez Papa

Ko razmišljam o svetem Frančišku, nam prav gotovo pride pred oči njegova majhnost, njegovo uboštvo. Temu je tudi posvečena ta številka. V Uvodniku p. Tarzicij postavi temeljno razmišljanje o tem kaj je uboštvo – to ni revščina, ampak odločitev za pot, na kateri ni na prvem mestu bogastvo, ampak Kristus, skaterim vstajamo v resnico, dobroto, spoštovanje, poštenost in zmernost.

P. Martin Kmetec ugotavlja, da z zvezanimi rokami ne moremo objeti nikogar, naše roke in naš duh morata biti svobodna, ne pa navezana ali zvezana z materialnimi dobrinami. P. Igor Salmič že v tretje razlaga nastanek Potrjenega vodila, katerega 800-letnico obhajamo letos.

V Svetem pismu ne manjka mest, kjer vidimo, pomembno je biti ubog, saj tudi Jezus temo uboštva naslovi v svojem programskem govoru v shodnici v Nazaretu, ko predstavi svoje poslanstvo kot prinašanje blagovesti, novice odrešenja in osvoboditve ravno ubogim (Lk 4,18).

Uboga sestra klarisa na prisrčen način razodeva, kako jo je osvojil ideal uboštva. Preberite!

Trije letošnji jubilaranti med brati minoriti so povedali, kako jih je osvojilo Frančiškovo uboštvo in kako ga živijo danes.

Brezmadežna in biseri molitve bodo obogatili našo molitev.

Bratje in sestre OFS Slovenije so se junija zbrani na Ptuj, v starodavnem samostanu. Pričevalca p. Martin Kmetec in Primož Hodak sta povedala veliko zanimivega. Na tem mestu se zahvaljujem vsem za obilen dar, ki bo v Turčiji pomagal blažiti posledice potresa.

Letošnji Assisi je bil spet nekaj posebnega. Poglejte, zakaj!

Med otroško vesele uganke in naloge pa se je vrinila težka vsebina reportaže, ki razkriva hude posledice poplav, ki so zadele Slovenijo. Vendar, tudi to je življenje.

Obvestila nas bodo povabila na poglajeno praznovanje velikih jubilejev. Pridite, praznujmo skupaj!

Dorica Emeršič

Začetek 2. noviciata CCH v Južni Ameriki

S slovesno evharistično daritvijo je bil 22. avgusta 2023 ustanovljen drugi skupni noviciat špansko govoreče Amerike. Prisotni so bili tako vrhovni vikar Reda brat Jose Angel Torres, predsednik CCH brat Br. Alejandro Núñez Ennabe in večina predstojnikov in delegatov okrožij, neposredno vključenih v ta noviciat. Prebrali so odlok vrhovnega predstojnika, da je samostan v El Naranjal, Santa Cruz de la Sierra v Boliviji postal hiša noviciata in blagoslovili ekipo vzgojiteljev novincev. Ta bo prve novince sprejela naslednje leto.

Medprovincijski noviciat v Tortoni

Ob nastanku dveh kapucinskih konferenc (Sredozemske in Severnovzhodne evropske) je v letošnjem avgustu vrhovni predstojnik odločil, da bosta v Sredozemski konferenci dva medprovincijska noviciata in sicer v Italiji. Prosil je italijanske provinciale, naj predlagajo najbolj primerne kraje. Določena sta bila dva kraja, ki sta že sedaj noviciata: Tortona na severu in Morano Calabro na jugu. V Tortoni bo noviciat za devet provinc iz Italije, ter slovensko, hrvaško in francosko. Naslednje leto v Tortono prihaja 14 novincev iz nove

sredozemske konference in dva iz drugih evropskih konferenc (Slovak in Nemec). V vzgojnem bratstvu bodo bratje iz različnih italijanskih provinc, pa tudi en nemški brat.

Srečanje bratov na SDM V Lizboni

Šolski primer, kako predstaviti Red in njegov klic v bratstvo. To je lep opis prvega srečanja Frančiškovih bratov in sester z vrhovnim predstojnikom na Svetovnem dnevu mladih v Lizboni. V torek, 1. avgusta, se je v cerkvi sv. Pavla, kjer je br. Lovrenc Brindiški 22. julija 1619 srečal sestro smrt, zbralo 67 bratov iz celega sveta, ki jih je spremljalo približno 200 mladih. Med srečanjem so udeleženci v procesiji vstopili v cerkev, nesoč različne verske simbole, skupaj molili v različnih jezikih, premišljevali ob odlomku iz Lukovega evangelija o »hiteči Mariji«, prisluhnili zgodbi sv. Lovrenca Brindiškega in se srečali z vrhovnim predstojnikom bratom Robertom Genuinom, prek vprašanj in odgovorov o različnih temah o naši frančiškovski karizmi. To prvo srečanje, ki se je končalo z blagoslovom vrhovnega predstojnika, je za navzoče brate bilo nov »šolski primer«, pokazati svetu, da smo družina, čeprav prihajamo iz različnih resničnosti, različnih kultur in različnih bratstev.

You tube: https://youtu.be/2Z_yug9PGIM

Srečanje Frančiškovih bratov in FRAME na SDM v Lizboni

Zadnjega julija na »«Externato da luz» so se vrhovni predstojniki Frančiškovih Redov srečali s Frančiškovo mladino. Srečanje se je odvijalo v duhu bratstva in odprtega dialoga, s poudarkom na temi Frančiškovskih stoletnic. Brat Roberto je spregovoril o obletnici Vodi-la, ki jo obeležujemo letos. Rekel je, da »kar Frančišek predlaga je odličen dnevni načrt za odnose, življenje in svobodo.« Spomnil je na lepoto hoje za Jezusom po stopinjah sv. Frančiška in svobodo, ki jo to prinaša za naše življenje. Vendar obenem tudi odgovornost in izzive, saj pravilo »ni namenjeno otrokom ali lutkam, temveč ljudem, ki znajo biti svobodni«. S pomočjo bratov je mogoče uresničiti evangelijske sanje v našem življenju. Br. Roberto je na koncu spodbudil mlade, naj stopijo iz območja udobja in postanejo živi evangelij, tako kot Marija, ki je vstala in se hitro odpravila na pot. »Tudi vi torej oznanjate evangelij srečanja in veselja. Še bolj vas izzivam, da postanete živi evangelij in čudovito oznanilo Jezusovega življenja. Svojo človeškost na zemlji uresničujte z ustvarjanjem vezi bratstva in prijateljstva. Pridružite se pesmi Device Marije, ki oznanja veličino Najvišjega Boga. Vstanite in se hitro odpravite na pot, tako kot je to storila ona.«

Srečanje z generalnimi ministri se je zaključilo s priložnostjo za mlade, ki so jih spraševali o nas Frančiškovih bratih in o poti, na katero nas Bog kliče. Nato pa so skupaj sedli k kosilu.

Svetovni dan avtohtonih ljudstev: premostitev preteklosti in prihodnosti

Franciscan International (FI) zre naprej in vidi, da je prihodnost sveta na mladih, ki se lažje odzivajo na hitre družbene in okoljske probleme. Za njihovo reševanje je ključnega pomena, da OZN prepozna pomen glasov mladih in upošteva interese prihodnje generacije, zlasti tiste, ki predstavljajo avtohtona ljudstva. V slednjih so se mnogi mladi rodili v času ogroženosti njihove identitete, kulture, jezika, dežele in tradicionalnega znanja. Nekateri so celo že več generacij na robu izumrtja. Zato tema letošnjega dneva avtohtonih ljudstev po svetu, ki priznava

mlade kot nosilce sprememb za samoodločbo. Tako FI podpira mlade domorodce v Gvatemali, ki so prevzeli pomembno vlogo pri ohranjanju svetih rek. Na Salomonovih otokih so mladi prepričali starejše, da so pragozdovi pomembnejši od denarja. Ob tem se spominjajo 500 letnice prihoda prve skupine Frančiškovih bratov v Mehiko, ki so postavili temelje za sestre in brate, ki si zdaj prizadevajo podpirati ljudi na robu družbe, od revnih v mestu do domorodcev. Žal pa so nekateri izmed njih bili tudi del zatiranja in uničenja domorodcev. V OZN želi FI želi krepiti avtonomijo avtohtonih ljudstev in krepitev njihovega glasu, namesto, da bi govorili namesto njih. Podpira »Pravico do prostovoljne, predhodne in informirane privolitve«, ki omogoča staroselcem, da dajo ali zavrnejo soglasje za poslovne projekte, ki bi lahko vplivali nanje, na njihova zemljišča ali njihove vire. Prav tako si naša organizacija močno prizadeva v uresničevanju na novo priznane pravice do zdravega okolja, vključno z uporabo tradicionalnega znanja, ki ga imajo staroselci. V širšem smislu to pomeni nadaljnje odpiranje prostorov OZN za znatno in smiselno udeležbo mladih, ki presega simbolične razprave ali imenovanja. Problemi prihodnosti so tu: prihodnje generacije morajo igrati vlogo pri oblikovanju rešitev. Oboroženi z lekcijami iz preteklosti, so avtohtoni mladi lahko resnično nosilci sprememb, ki jih potrebujemo – na nas je, da jim služimo in jim pomagamo izpolniti to vlogo.

Pravica do zdravega okolja - Svetovna koalicija prejela nagrado OZN za človekove pravice

Svetovna koalicija civilne družbe, avtohtonih ljudstev, družbenih gibanj in lokalnih skupnosti za splošno priznanje človekove pravice do čistega, zdravega in trajnostnega

okolja, je 20. julija. 2023 bila razglašena kot eden od prejemnikov prestižne Nagrade Združenih narodov za človekove pravice za leto 2023. FI je ponosna, da je članica te koalicije, ki je leta 2022 prejela nagrado za svojo vlogo pri zagovarjanju priznanja pravice do zdravega okolja s strani Generalne skupščine OZN.

Nagrada OZN za človekove pravice se podeljuje največ petim prejemnikom, enkrat na pet let. Letos je bila prvič podeljena koaliciji. Nagrada bo podeljena v New Yorku 10. decembra-Ta datum označuje tudi 75. obletnico Splošne deklaracije o človekovih pravicah. Naj spomnimo, da je pomembno vlogo pri uveljavitvi te človekove pravice igrala tudi Slovenija. Teden dni kasneje je bila na 76. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov v New Yorku sprejeta resolucija, ki na globalni ravni razglša pravico do čistega, zdravega in trajnostnega okolja. Ta nagrada po mnenju FI poudarja, da morajo države okrepiti svoja prizadevanja za uresničitev te pravice.

„Videli smo že, da so nekatere države sprejele ukrepe za boljšo zaščito tega takoj po njenem priznanju. Čeprav so to spodbudni znaki, so potrebni nadaljnji in celovitejši ukrepi. S člani te koalicije in lokalnimi partnerji si bomo še naprej prizadevali spremljati in zagovarjati uresničevanje teh pravic.“

Zbral in prevedel br. Gregor Rehar

Veselite se, ki ga dojemamo po telesu

Razumevanje in spoštovanje telesnosti in spolnosti, kot najdragocenejšega Božjega daru človeku, se velikokrat izgubi zaradi ozkega pogleda na to kako smo ustvarjeni in kakšen pomen našemu življenju prinaša telo. Sveto Pismo nam govori o tem, kako dragoceno in pomembno je naše telo, tempelj Svetega Duha. Jezus nam je s tem, da je prišel k ljudem v telesu gotovo želel pokazati kakšna veličina je naše telo, kako je pomembno. Preko tega kdo smo, kakšen je pomen odnosov in kje je naše mesto v stvarstvu spoznavamo preko telesa in spolnosti. S temi vprašanji se v veliki meri ukvarja Teologija telesa.

Telesnost in samopodoba

Naša telesa niso zgolj orodja ali ovire na poti k duhovni rasti. So templji Svetega Duha. So posode naše duše. Preko njih se izraža naša edinstvenost, ki jo imamo kot Božji otroci. Kljub temu pa se mnogi med nami borijo s slabo samopodobo. K temu veliko pripomore družba oz. mediji, ki nam nenehno vsiljujejo nerealistične standarde lepote. Pri tem nam osredotočenost na lastno vrednost v Božjih očeh podeli močan ščit in meč za soočanje z anksioznostjo, ki ima korenine v naši nepopolnosti, zaliva pa se z lažmi glede telesa, ki smo jim priča v družbi (naj si gre za zlorabo ženskega telesa v oglaševalske name, preoblikovanja fotografij, pornografije, filmov in videospotov, ki prikazujejo spolnost in telesnost nerealno ...). Bog nam je našo vrednost podaril namreč s tem, ko nas je ustvaril po lastni podobi. In ni težko uganiti kako visoko se ta vrednost giblje. Z zavedanjem tega, postajamo tudi bolj zmožni sprejeti in ljubiti sebe ... takšne, kakršni smo.

Namen spolnosti je veselje

Spolnost je nerazdružljivo povezana z našo identiteto (temu smo lahko priča v zadnjih letih, ko močno prodira med nas tudi ideologija spola).

Spolnost je globoko zasidrana v naši človeški naravi in je pomemben vir veselja, intimnosti in povezanosti. Toda v svetu, ki spolnost pogosto razvrednoti in izkorišča, se lahko hitro počutimo zmedene ali izgubljene glede pravega pomena in njene vrednosti. Evangelij nas pri tem spominja, da je spolnost dar, namenjen deljenju ljubezni in življenja.

Odnos z Bogom

Vsak med nami je poklican h iskrenemu osebnemu odnosu z Bogom. Ta odnos se lahko čisti in razvija prav v skupnosti. Znotraj občestva, kjer se telesnost in spolnost spoštujeta in razumeta kot Božja darova, lahko najdemo močno oporo, razumevanje in odkrivamo pot. Tu nam je tudi sveti Frančišek še danes pomemben zgled, saj je ves čas iskal pravi odnos do telesnosti in spolnosti. S postom, asketskimi vajami, molitvijo, meditiranjem in nenazadnje prejemom stigam, je telesna hrepenenja usmerjal k Bogu in samodisciplinirano sledil poti, ki nam jo je pokazal Jezus (tudi on se je velikokrat umaknil v samoto, postil, molil). In z ozdravitvijo tudi telesnih hib (npr. hromega) nam Jezus kaže kako spoštuje in daje vrednost ter pomen tudi našim telesom (templju Svetega Duha).

Pravi in izkrivljeni pogledi na spolnost

Spolnost je Bog postavil precej višje, kot današnja družba, ker pa smo stalno pod vplivom medijev, spleta, celo določenih "krščanskih" pogledov, ki promovirajo segmentiran/moralističen pogled na telesnost in spolnost, se ta pogled včasih niti približno ne sklada z našim razmišljanjem o spolnosti. Tako nas včasih premetava v izrazito hedonistično smer, ki nas pušča z velikimi občutki praznine in sramu, po drugi strani pa nas lahko moralizem hromi, da tega našega templja Svetega Duha ne moremo niti približno v celoti oživiti.

Nismo sami

Kako torej v tej družbi oblikovati nek zdrav pogled na telesnost in spolnost? Izjemno pomembno je zavedanje, da v tem boju nismo sami. V občestvu in osebnem odnosu z Bogom lahko najdemo moč in pogum za soočenje z izzivi. Prav tako je pomembno izobraževanje o celostnem in pozitivnem pogledu na telesnost in spolnost. Pri tem nam je vključevanje Svetega Pisma lahko velik "plus". Tudi kakšne druge kvalitetne vsebine (knjige, podkasti, izobraževanja) ali pogovori s prijatelji, mentorji, duhovniki ... nam lahko na tem področju pomagajo narediti ključne korake naprej.

Dar, ki vodi v veselje

Telesnost in spolnost sta darova, ki nas vabita, da globlje spoznamo stvarstvo, sebe, druge in Boga. Z odprtostjo, izobraževanjem in podporo bližnjih, se lahko naučimo bolje ceniti in varovati te darove, ne glede na izzive s katerimi se soočamo. Se spomnite, kako je popolno veselje definiral sv. Frančišek? Verjetno za marsikoga nesmiselno, morda celo rahlo noro? Ampak zelo jasno in močno je bratu, posredno pa tudi vsem nam pokazal v smer kaj je bistvo pravega veselja, kako se lahko za notranjo naravnost srca odločimo in prosimo Gospoda za milost, da to dejansko zmoremo tudi živeti v naših vsakdanjih življenjih. Priložnosti nam zagotovo ne zmanjka.

Izzivi vsakdana

Pri sebi lahko kaj hitro opazim kako čemeran in nič kaj veder postanem v trenutkih, ko začutim željo po hrani (ne morem reči lačen, ker tu mislim, da zares lačen nisem praktično nikoli). Verjetno se marsikomu zgodi, da mu določena stvar prekriža načrte (pa ni nujno, da gre za nevarno poplavo) in že so

posledice vidne v odnosih z bližnjimi, pri opravih, v besedah, ki jih namenjam družini in sodelavcem ipd.

Kako torej ohranjati vsakodnevno vedrino?

Tudi na področju odnosa do telesa in spolnosti, je najboljši nasvet, ki ga dobimo za vedro življenje, nasvet, ki ga da Jezus. V Janezovem evangeliju (15,9-12) namreč pravi: *"Kakor je mene ljubil Oče, sem tudi jaz ljubil vas; ostanite v moji ljubezni! Ako boste izpolnjevali moje zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem tudi jaz izpolnil zapovedi svojega Očeta in ostal v njegovi ljubezni. To sem vam rekel, da bo moje veselje v vas in da se vaše veselje dopolni. To je moja zapoved, da se med seboj ljubite, kakor sem vas jaz ljubil."*

Nasvet v treh točkah, torej:

- 1. Ostanimo v Jezusovi ljubezni.** Kako? Tako da se trudimo živeti v skladu z njegovimi nauki, mu prisluhniti prek Svetega pisma in zakramentov in darovati svoje življenje za vsakogar v komur Jezus prebiva.
- 2. Izpolnjujmo njegove zapovedi.** Da se ne bi zgubili v vseh zapovedih in predpisih, je prav na tem mestu povzel bistveno zapoved, ki predstavlja očala za pregled skladnosti naših dejanj glede na zapovedi in to je v bistvu tudi tretja točka.
- 3. Ljubimo se med seboj.** Kako? Tako, kot je on ljubil nas. S poslušanjem. S pomočjo. S tem, da bližnjemu pomagamo iz stiske. Z uporabo svojih talentov. S tem da se darujemo za bližnje in trdno verjamemo v tako imenovano "Win-Win" logiko, ki pravi, da z napredovanjem bližnjega, tudi sam napredujem.

Benjamin Tomažič

V kolikor ti ustreza poslušanje podkastov, priporočamo podkast katoliških ameriških terapevtov Restore the glory, sicer pa želimo prek podkasta Pogum za ljubezen tudi pri Inštitutu Integrum oznanjati pozitivno in celostno sporočilo o telesnosti in spolnosti.

Dostop do
Restore the glory podkasta:

Dostop do podkasta
Pogum za ljubezen:

Ognjeno pleme – Pobeg

Igor Karlovšek

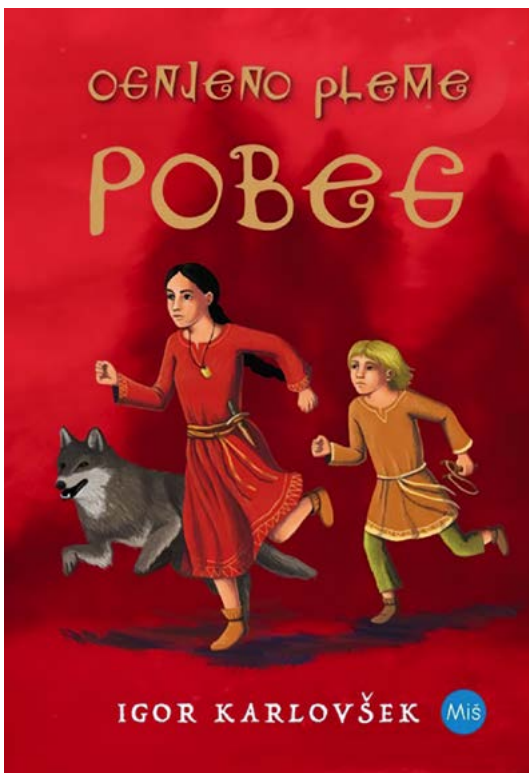
To je prva knjiga v seriji Ognjeno pleme, ki je izšla pri založbi Miš leta 2020 izpod peresa Igorja Karlovška. Avtor je po poklicu odvetnik, a ga bolj vleče v ustvarjalne vode, saj piše tudi scenarije in pripovedna dela za mladino in odrasle. Da je magister prava, se močno kaže v kar nekaj njegovih romanih, kjer obravnava mladostniško prestopništvo in posledice le-tega.

Pobeg je prav tako delo namenjeno predvsem mladim, čeprav nima starostne omejitve bralcev. Če ste uživali v delu Frana Saleškega Finžgarja, Pod svobodnim soncem, ki je bilo prvič objavljeno pred več kot stoletjem (1912), vas bo gotovo pritegnila vsebina serije Ognjeno pleme, postavljena v obdobje preseljevanja narodov konec 6. stoletja. V prvem delu, v Pobegu, spoznamo protagoniste zgodbe: pet otrok izjemnega

poveljnika Ognjena, ki s svojimi potezami in vojaškimi uspehi pri širjenju slovanskega ozemlja na zahod povečuje svojo priljubljenost med pripadniki slovanskih plemen

na eni strani, na drugi pa nevoščljivost oblasti željnih v lastnem plemenu. Zaradi tega pohlepa so otroci, pretkana zdravilka Ajda, prelepa Mila, trojčki z nenavadnimi sposobnostmi, na milost in nemilost prepuščeni zahrbtnim naklepom njegovih nasprotnikov. Ker se znajdejo v življenjski nevarnosti, so prisiljeni zbežati iz toplega zavetja domače zemljanke. Na poti k očetu pa niso sami. Na začetku jih spremlja babica Rada, ki jim poskuša kljub starosti stati ob strani. Ampak nesreča nikdar

ne počiva. Njihov pobeg je resnično pravi boj za preživetje.

S svojo vztrajnostjo, iznajdljivostjo in trdim delom so lahko ti otroci vzor današnji naveličani mladini. Obenem pa smo priča zanimivi družinski dinamiki, ki je polna ljubezni in skrbi do sorojencev.

Čeprav je ta pripoved z zgodovinsko podlago na trenutke malce fantastična, vendarle odraža še kako življenjske in aktualne odnose v družini in družbi. Sploh babica Rada nas bralce s svojimi razmišljanji drži na trdnih tleh. Zgodba je prav gotovo večplastna. Lahko jo na prvi pogled res vzamemo kot mladinsko pustolovko, ampak razmišljujoč bralec najde mnogo odtenkov družbenega delovanja takrat in tudi danes.

Lea Bric

Lucien Botovasoa OFS

»Nimam niti najmanjšega obžalovanja. Nasprotno, zelo sem vesel svojega stanu, ker me je Bog poklical za to: biti laik, poročen, učitelj. Tako živim z vaškimi ljudmi in da bi jih pritegnil, lahko delam to, česar vi, očetje in sestre, ne morete, ker je večina od njih še vedno poganskih in jim lahko pokažem krščanski značaj, ki jim je dostopen, ker med njimi nisem tujec.« Tako je blaženi Lucien Botovasoa odgovoril redovnici, ki mu je rekla, da bi bil odličen duhovnik in če mu je kdaj žal, ker ni to postal. Razumel je pravice in dolžnosti laikov v Cerkvi ter dopolnilno vlogo, ki jo imajo z duhovniki in redovnicami. Rodil se je leta 1908 v Vohipenu na severovzhodu Madagaskarja. Misijonarji so opazili dečkovo izredno nadarjenost in ga poslali k jezuitom v šolo. Do vrnitve v domačo vas je postal učitelj in razvil veliko svojih talentov, (govoril je kitajsko, nemško, angleško, francosko in latinsko, bil odličen športnik, izvrsten glasbenik, zborovodja in pevec) in jih razdajal svojim učencem in Cerkvi. Šolske ure je pogosto končal s branjem življenjepisov svetnikov otrokom. Zdelo se je, da ga najbolj zanimajo življenja mučencev. Slednje ga je tako prevzele, da je sam večkrat govoril svojemu očetu in ženi, kako vesel bi bil, če bi tudi sam postal mučenec. Žalostilo ga je le to, da bi jih zapustil. Poročil se je leta 1930 s 16 letno Suzano Soazana. Rodilo se jima je osem otrok, pet jih je preživel otroštvo. Bil je predan mož, a žena mu je pogosto očitala, da je tako predan Cerkvi in da bo zaradi poslanstva v njej zapustil njo in otroke. Resda je Lucien tako doma, v cerkvi in celo ponoči ure preživel v molitvi, a je na ženine očitke vedno odgovarjal smeje in besedami, da bi to bil greh. Ob tem

je iskal bolj oblikovano pot življenja poročene- ga katoliškega laika. V roke mu je prišlo Vodilo Frančiškovega tretjega Reda. To je bilo tisto, kar je iskal. Zavzeto se je oprijel karizme sv. Fran-

čiška Asiškega in Vodila, sprejel preprostejše življenje, poglobil molitveno življenje in se postil. Nasil hlače in srajco kaki barve, vrv, kar je predstavljalo njegovo novo pot v življenju, veselo služenje in življenje po evangeliju, kot sv. Frančišek. Glede na to, da ni bilo nobenega bratstva OFS v njegovem kraju, je sam iskal nove člane. A so mu vsi odgovorili, da so bodisi prezaposleni ali pa so že preveč dejavni v cerkvi. A neka mati pa se je le odzvala. Začel je s srečanji, in vsako sredo sta Lucienovo veselje in zagnanost rastla in se širila. Člani bratstva se spominjajo, njegovih nagovorov o sreči kristjana, ki živi v darovanju samega sebe, zlasti če to lahko vodi do mučeniške smrti. Suzani ni bila všeč podoba Frančiška in volka, ki jo je obesil na njuno steno, zato je zavpila: »On te spravlja ob živce!«, saj se je bala, da bo zapustil njo in otroke ... na kar je Lucien bruhnil v smeh. in ji zagotovil, da je ne bo nikoli zapustil. 18. decembra 1944 je izrekel obljube v OFS. Leta 1947 ga je najprej neka stranka želela na kandidatni listi, a jo je zavrnil. Istega leta je prišlo do velikih nemirov na otoku, izbruhnila je državljanska vojna, katoličane so obtoževali spletkarjenja z francoskimi kolonialisti in jih hudo preganjali. Zapirali so duhovnike, redovnike in redovnice, veliko vernih je bilo ubitih, cerkve požgane Na očetov nasvet se je Lucien najprej umaknil na svoj rodni dom, vendar se je po desetih dneh, 9. aprila, na velikonočno sredo, že vrnil domov, ko je izvedel za poboje v bližini svojega doma in aretacijo redovnikov. Dobro

se je zavedal, da ga lahko ujamejo in ubijejo, a se ni bal. 14. aprila je bil doma na kosilu z ženo in otroci, ko ga je prišla pobožna žena posvariti, da bo poglavar dal poklicati učitelja k sebi, kar je Lucienovo ženo spravilo v jok. On pa je ostal neomajen, in se z njo pogovarjal o tem in ji dal zadnja navodila za vzgojo njenih štirih že rojenih in še nerojenega otroka. Ob devetih zvečer so štirje možje potrkali in ga odpeljali k poglavarju na sojenje. Mirno je šel z njimi in po polurnem pogovoru ga je poglavar, ki je bil tudi lokalni voditelj upornikov, ob desetih zvečer zaradi nesodelovanja pri vstaji obsodil na smrt. Lucien je na tem zaslišanju dejal: »Vem, da me nameravate ubiti. Če moje življenje lahko reši druge, potem s tem ne odlašajte. Prosim vas le, da moje brate pustite pri miru!« Če bi sprejel mesto tajnika pri upornikih, bi si rešil življenje. A je dejal: »Ubijate, požigate cerkve, prepovedujte molitev, pustite, da se teptajo razpela, in uničujete svete podobe, rožne vence in škapulirje. Želite oskruniti cerkve, jih spremeniti v plesišča. Delate umazano delo. Veste, kako pomembna je zame vera! Ne morem delati za vas!« Na morišče ga je spremljalo trideset uporniških fantov, večinoma njegovih bivših dijakov. Svoje krvnike, je vprašal: »Zakaj me hočete ubiti?« »Ker si kristjan,« je bil odgovor. »Potem lahko to storite,« je rekel, »ne bom se branil. Naj moja kri na tej zemlji reši mojo domovino.«

Lucien je dejal: »Povejte družini, naj ne jokajo, ker jaz sem srečen! Bog je tisti, ki me je sprejema! Naj vaša srca nikoli ne zapustijo Boga!« Kot svobodni mož je šel v smrt in vmes prosil za postanek za molitev. Molil je tako za upornike, morilce kot tudi svoj narod. Dolgo so oklevali, Lucien jih je celo spodbudil, naj se ne bojijo zavihteti meča. »Pohitite, ker duh je močan, a telo je slabotno!« Po usmrčitvi na obrežju so vrgli truplo, še vedno oblečeno v tretjeredniško obleko, v reko Matitanane.

Več informacij in prijave:
<https://www.kapucini.si/nasi-programi/>

Kančevci

- 28. 9. – 1. 10.: **Delavnica Slikanje – pisanje ikon.** Vodi: Silva Božinova Deskoska
- 6. – 8. 10.: **Sinodalni biblični vikend.** Vodi: škof dr. Maksimilijan Matjaž
- 13. – 20. 10.: **Duhovne vaje s postenjem.** Vodita: br. Miha Sekolovnik in Polona Marc
- 24. – 29. 10.: **Osebnostno spremljane duhovne vaje.** Vodijo: vodijo bratje in sestre Frančiškovi redov
- 3. – 5. 11.: **Delavnica meditativnih in molitvenih plesov.** Vodita: Petra Volovšek Rot in br. Stane Bešter
- 10. – 12. 11.: **Pevski konec tedna.** Vodi: br. Stane Bešter
- 17. – 19. 11.: **Vikend delavnica za zakonske pare.** Vodita: Lidija in Jože Kociper
- 18. 11.: **Odmik za moške.** Vodita: br. Milan Kvas, Janez Bohanec
- 24. – 26. 11.: **Duhovne vaje s cerkvenimi očeti.** Vodita: br. Miran Špelič in Jana Podjavoršek
- 1. – 3. 12.: **Priprava na božič.** Vodita: br. Jakob Kunšič in s. Martina Štemberger
- 8. – 10. 12.: **Logoterapevtski vikend.** Vodi: mag. Martin Lisec
- 8. – 10. 12.: **Duhovne vaje ob Božji besedi.** Vodita: br. Miha Sekolovnik in s. Marija Irena Stele
- 15. – 17. 12.: **Šola za animatorje ABC 1.** Vodi: Brina Smovnik
- 28. 12. 2023 - 2. 1. 2024: **Duhovna obnova s silvestrovanjem za Vero in Luč**
- 29. 12. 2023 - 1. 1. 2024: **Duhovna obnova s silvestrovanjem za družine.** Vodijo: br. Primož Kovač, br. Stane Bešter, br. Miro Pavšek in s. Petra Mohorko z animatorji

V Vohipeni so ga 15. aprila 1919 razglasili za blaženega. Kardinal Amato je v pridigi, ki so jo prebrali na slovesnosti zapisal: »Lucien je ljudi učil, kako delati dobro, živeti v miru z drugimi, oblikovati bratsko, gostoljubno in spoštljivo skupnost. Na sovražstvo se je odzval z ljubeznijo, na delitev z občestvom, na laži z resnico, na zlo z dobrim. Bil je pristen učitelj dobrega življenja: dober državljani, ljubeč oče, ljubeč mož.«

br. Gregor Rehar

Indiana Jones in artefakt usode (2023)

Hollywoodu že dolgo ni prioriteta izvirnost v svetu filma temveč filmski studii iščejo pod vsakim kamnom na svojem igrišču ideje, kako na podlagi starih uspešnic izbežati nekaj dolarjev več od gledalca. Tako je po zelo medlem četrtem delu Indiane Jonesa sedaj prispel v kinodvorane še peti del z naslovom »Indiana Jones in artefakt usode«. Za ljubitelje te franšize je to vsekakor dobra novica, saj vsebuje vse osnovne prvine filmov o Indiani Jonesu. Če povzamemo, film je popolnoma soliden, avanturističen z nekaj res izjemnimi akcijskimi prizori kot je v uvodu filma bolj na strehi vlaka ali pregon s konjem med protesti. Po drugi strani pa bo film težko zadovoljil bolj izbirčne, ki so navajeni na Spielbergovo pripovedovanje zgodbe o slavnem Indiani Jonesu. Tudi sama dolžina filmu ne dela usluge, saj je dolg kar 142 minut.

Indiana Jones, ki ga tudi petič zaigra izkušeni Harrison Ford v filmu bije bitko z nacisti, kdo bo prej našel arhimedov mehanizem, ki je neskončne vrednosti tako za arheologa kot tudi za zlovesčce nacistе, je film, ki je v sagi o znanem arheologu popolnoma nepotreben. Še posebno bode v oči animacija, ki glavnega igralca pomladi v začetnem delu filma za 30 let a izgleda neprepričljivo. Kot je bilo že prej rečeno, film ima svoje svetle trenutke a ambicija, da bi pariral prvim trem delom je najbrž prevelika. Harrison Ford je že potrdil, da v morebitnih nadaljevanjih več ne bo zaigral tako da lahko pričakujemo priredbo prvega dela z novim igralcem in začetkom znova.

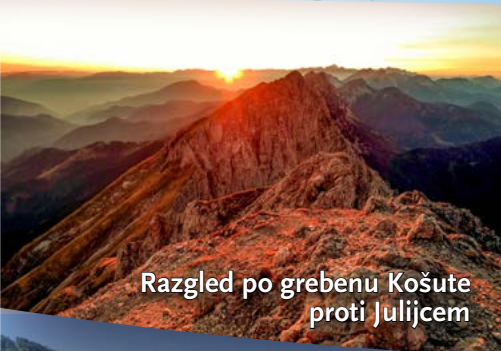
Matjaž Kosi

Čeprav se na prvi pogled zdi, da je vedrina nekaj, kar pride in gre, je v resnici nekaj, kar lahko gojimo in negujemo vsak dan!

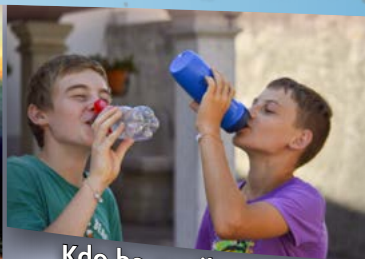
Kaj pa, če bi se lotili vedrine na prav poseben način - s smehom in igro?

- Si vedel, da je smeh kot naravno protibolečinsko sredstvo? Smeh sprošča naravne bolečinske zaviralce, ki dvignejo razpoloženje in zmanjšajo stres. Zato, nasmeh na obraz in pričnite s smehom!
- Si vedel da se tudi ob glasbi naše telo sprosti?
- In da nismo edini ki radi plešemo? Recimo pingvini so znani po svojih čudaških in zabavnih vedenjih, vključno s svojimi posebnimi „plesnimi rutinami“, ki jih plešejo med iskanjem partnerjev.
- Si vedel da veselje zvišuje odpornost ter izboljšuje srčno zdravje ter podaljšuje življenjsko dobo? Skratka – bolj kot si vesel, več časa živiš!
- Da vedrina ter sreča spodbujata ustvarjalnost ter nam lahko pomagata, da si stvari hitreje zapomnimo?
- Da veselje pozitivno vpliva na spanec ter krepi samozavest? Vedrina je izjemno pomembna za naše fizično in čustveno dobro počutje ter prispeva k bolj kakovostnemu življenju. Spodbujajmo ga in ga delimo z drugimi okoli sebe!

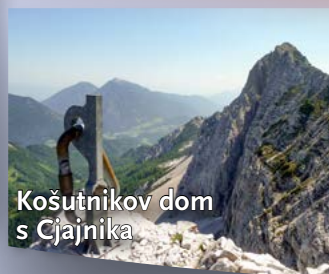

Razgled po grebenu Košute proti Julijcem

Kdo bo popil več vode?

Košutnikov dom s Cjajnika

Priskočili smo na pomoč

Globoko najstniško razmišljanje

Veliko nas je na kupu in znamo biti pridni

Spet dva papeža skupaj – v pogovoru

Kakšen znak pa je to?

Kako pa to, da najstniki tako poslušajo?

To niso kamp hiške, ampak spovednice na SDM-ju

Hvala Ti za dar vedrine,
ki nas dviga in osvetljuje našo pot.
Naj bomo vir njenega sijaja,
da bomo svet okoli nas napolnili z njo.